DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 13.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 28 DECEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 104. VIJFDE JAARGANG. 1857.

Bij dit nummer behoort een bijvoegsel.

Het *Tijdschrift van Nederlandsch Indie* zegt in zijne November-aflevering uit eene zekere bron te weten dat aan de hoofd-ambtenaren op Java twee merkwaardige circulaires ter beantwoording zijn gezonden.

In de eerste wijst men op de gedurig toenemende uitbreiding en versterking van het getal vreemde oosterlingen, speciaal chinezen; men herinnert hoe zij zich den eigendom weten te verschaffen van bijna alle landen, van huizen en van al wat onroerend kapitaal is; en dientengevolge wordt het advies der hoofdambtenaren gevraagd wat er aan te doen zij, om dit meer en meer dreigend kwaad tegen te gaan? of het niet goed zoude zijn hun het verwerven van eigendommen voortaan moeijelijk te maken, of geheel te ontzeggen? en welke middelen meer tot dat zelfde doel zouden kunnen worden aangeprezen?

Toen wij ons laatst voorgaand hoofdartikel ter nederstelden, droegen wij nog geene kennis van deze circulaire. Thans verheugen wij ons met het *Tijdschrift* dat deze belangrijke aangelegenheid de aandacht der Regering heeft tot zich getrokken, zelfs vóór dat deze zaak in de afdeelingen der Staten-Generaal was besproken geworden.

De Nederlandsche periodieke drukpers welke zich hoofdzakelijk aan de Indische belangens heeft gewijd, ziet hierin het bewijs dat hare wenken niet verloren gaan, maar de aandacht der Regering meer en meer tot zich trekken. Het moge voor haar eene opwekking zijn om met bezadigdheid en gemoedelijkheid voorttegaan om werkelijk bestaande gebreken aan te wijzen.

De strekking der drukpers toch is, gelijk onlangs werd betoogd, om het zedelijk overwigt der Regering te *versterken* en niet te verzwakken; zij versterkt het door aanwijzing van gebreken, die verholpen kunnen worden, en door hare wijze van zien ten opzigte der daar te stellen verbeteringen aan de regering en het publiek in overweging te geven.

Maar wil zij dat hare betoogen bij de Regering en het publiek ingang vinden, zoo wachte zij zich voor overdrijvingen, en overtuige zich of de grieven die zij wil weggenomen hebben, werkelijk bestaan; maar vooral drage zij zorg om toegerust met zaakkennis het onderwerp te behandelen, waarop zij de algemeene aandacht vestigen wil.

Een merkwaardig voorbeeld voor dit betoog vinden wij in de *éditie voor Oost-Indie van de Nieuwe Rotterdamsche Courant*, die ons eergisteren ter hand kwam, en wel in *het ingezonden stuk*, waarin eenige woorden worden gerigt aan den schrijver eener onlangs uitgekomen brochure handelende *over het koloniseren van Nederlanders op Java, en het tegenwoordige kultuurstelsel, beschouwd uit het oogpunt van belang en van menschelijkheid.*

Had de schrijver van die brochure met zaakkennis geschreven, hij zoude zich niet hebben op den hals gehaald die bemerkingen en wederleggingen, welke wij, en velen met ons voorzeker, als gegrond beschouwen, en die aan zijn werk in veler oog alle waarde zullen ontnemen. Bespottelijk in het oog van ieder die de bedoelde brochure op Java leest, zal toch onderanderen des schrijvers vraag wel zijn: waarom men op Java van de *varkensmest* geene partij trekt?

Hoogst onvoorzigtig heeft de schrijver, die de kolonie nimmer schijnt bezocht te hebben, oordeel geveld over de Oost-Indische ambtenaren, zonder eenige bewijzen aan te voeren voor hetgene hij ten hunnen opzigte ter nederstelt.

Wij herhalen het; zij die in het moederland de pen willen voeren over koloniale aangelegenheden, zonder eene practische kennis van de kolonien zelve, behooren omzigtig te zijn in het aanvoeren van daadzaken, die door dezen of genen zonder bewijs worden opgedischt. Al te ligtvaardig oordeelen over zaken en belangen, die zij slechts van hooren zeggen kennen, ontneemt zelfs aan een met een goed doel in het licht gegeven werk alle waarde, en doet het doel om daarmede nut te stichten, geheel missen.

E. FUHRI.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT
van den 23sten *December* 1857, No. 102.

Civiel Departement.

ONTHEVEN:

Eervol, van de verdere vervulling zijner betrekking, de gezaghebber van Manna J. van Dulken.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, als lid in den raad van justitie te Ternate, H. Coldenhoff, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

VERLEEND:

Een verlof naar Nederland, voor den tijd van een jaar, aan den kommies op het kantoor van den assistent-resident van Patjitan G. F. H. Scharten.

BENOEMD:

Tot griffier bij de regtbank van omgang in de derde afdeeling op Java, de substituut griffier bij den raad van justitie te Samarang mr. R. van Goens.

Tot substituut griffier bij den raad van justitie te Samarang, de griffier bij den landraad aldaar mr. Ch. J. Taunaij.

Tot griffier bij den landraad te Samarang, mr. J. van der Pant, ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie, onlangs uit Nederland alhier aangekomen.

IN DE ASSISTENT-RESIDENTIE BENKOELEN.

Tot gezaghebber van Manna, de gezaghebber te Mocco-Mocco N. Hewetson.

Tot gezaghebber te Mocco-Mocco, de tweede kommies op het kantoor van den assistent-resident van Benkoelen W. R. Winter.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie P. J. G. van Harrevelt.

BEVORDERD:

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE.

Tot luitenant-kolonels:

De majoors E. C. F. Happé, van het 7de, en C. H Boon van Ostade, van het 11de bataillon.

Tot majoors:

Bij het 1ste bataillon, de kapitein W. A. C. Ardesch, van het garnizoens-bataillon in de Molukkos.

Bij het 2de bataillon, de kapitein H. T. Heisterkamp, van het 8ste bataillon.

Bij het 3de bataillon, de kapitein N. Kloesmeijer, van het 5de bataillon.

Bij het 6de bataillon, de kapitein P. van der Hoff, van het 14de bataillon.

Bij het 8ste bataillon (Ngawie), de kapitein A. Abeleven, van het 5de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Wester-Afdeeling van

BEGRIJPEN EN BEGREPEN WORDEN.

DOOR

N. DONKER.

(*Vervolg.*)

De jongeling verlaat de zaal en wij volgen hem. In de vestibule komt een ander jong man hem te gemoet.

„Wel Gustaaf, amuseer je je"

„Neen, Adolf, ik embêteer me geweldig."

„*Et moi de même.* Ik had wel lust om heen te gaan. Ga je meê?"

„Wel neen, de pret komt eerst aan, als wij dansen gaan, en buitendien het zou onbeleefd wezen."

„Onbeleefd, onbeleefd — het onbeleefdst van allen vind ik, gaston te vragen en niet te zorgen dat ze zich amuseren, ze disponeren allen over je tijd of tijd geen waarde had, — trouwens, waaruit bestaat een menschenleven anders dan uit tijddooijerij. (1) Papa was er op gesteld dat ik hier heen ging. Goed, opoffering is toch de heele oplossing van 's menschen vrijen wil."

Wij laten de broeders met elkander redeneren en zullen niet langer de ontevreden taal, maar veeleer de personen zelven opmerken.

De hevigste, dien wij Adolf hebben hooren noemen, heeft een jeugdig voorkomen, de kastanjekleur van den krullebol staat goed bij de bruin roode tint der koonen en de vurige, zwarte kijkers. Hij is klein van gestalte en levendig in zijne manieren, terwijl de kantige kaakbeenderen en de wat sterk gekrulde lippen, die meestal een spotachtigen glimlach vertoonen en zelden geheel rusten, het voorkomen meer belangwekkend dan schoon maken. Hij is klein van gestalte, en toch drukt zijn geheele ligchaam kracht en vlugheid uit. Men zou meenen, dat iemand als hij, juist op een bal behooren moest, en dat het vooruitzigt, van over weinige minuten in de nieuwerwetsche Olympische renbaan, den lauwerkrans te zullen wegdragen, hem nu reeds vrolijk stemmen moest, terwijl toch zijn broeder Gustaaf met meer verlangen die ure schijnt te gemoet te zien — zijn broeder Gustaaf, weinig grooter, maar veel tengerder dan hij, wiens wezen getuigt van ernst, al staat het in de kas verscholen oog wat dof, hetwelk wel in overeenstemming is met de bleeke, weinig gevulde koonen — beiden, *zwakheid* en *ernst* de gevolgen van eene kindschheid in krankte doorgebragt. Zijn bewegingen zijn niet levendig, maar rond en langzaam, de toon van zijne stem, de kleine handen, de bleekheid van het wezen zelfs, alles geeft eene zekere fijnheid aan deze figuur, die aantrekkelijk is voor een ieder, die iets meer in den man ziet, dan de sterkere helft van het menschdom. Bij het vergelijken der broeders, kan men moeijelijk gelooven, dat Adolf nog wel een paar jaar ouder is dan de andere. Gustaaf heeft zijn achttiende jaar bereikt.

Eindelijk is het tien uur geslagen, eindelijk wordt de jeugdige menigte met doeken en mantels, door de kindermeisjes ingepakt, gaan ze mijnheer en mevrouw bedanken voor het pleizier, om te hooren dat ze heel lief zijn geweest en eens weêrom mogen komen, krijgen complimenten meê voor papa en mama en verlaten de zaal — eindelijk is er ruim baan gemaakt voor een tien of twaalftal paren van rijperen leeftijd, die dan ook dadelijk van de zoo pas aangeboden gelegenheid gebruik maken.

Daaronder treft ons oog het bevallige meisje aan, dat wij in den vooravond slechts even konden zien. Zij danst met?.... „Gustaaf," antwoordt elke lezer — maar de lezer heeft ongelijk. Zij danst met Adolf, Gustaaf danst ook mede, maar zijne dame hebben wij niet het genoegen te kennen. Het voorbarig oordeel van den lezer bewijst alleen, dat hij het karakter van Gust niet kent. Dat hij verliefd is op de blonde, tengere, geestige, zestienjarige Hermiene Hoogstraat, valt niet te betwijfelen, dat hij dan ook verscheiden malen met haar dansen zal, is even zeker, en het zal ons misschien dan duidelijk worden, dat zijne genegenheid niet hopeloos is, maar de nog zoo jeugdige jongeling, in het volle bewustzijn, dat er nog vele jaren zullen verloopen, alvorens hij een meisje zou kunnen vragen, wil gaarne de eerste wals afstaan aan anderen, om alle praatjes te voorkomen, (alsof hem dat gelukken zoude) het voorwerp zijner liefde onaangenaamheden te besparen, en zelf ongestoorder te kunnen genieten. Hoe verlokkend het schouwspel dier fladderende schoonen, die te sterker uitkomen tegen de sombere kleuren harer cavaliers, moge zijn, *ons* oog wordt onweêrstaanbaar geboeid door één enkel paar — beiden vlug in beweging en wending, hij wellligt wat te veel eischend van de onvermoeidheid zijner dame, maar zij, zijn volmaakt vertrouwen daarin niet teleurstellende, zijn zij beiden niet zedig, maar altijd bevallig, durven ondernemen, waartoe anderen de vermetelheid niet zouden bezitten, maar mogen het ook doen, omdat de wildheid nimmer in woestheid, de snelheid nimmer in wanstaltigheid ontaardt. Dit paar

(1) Tijddooijerij" — niet tijddooderij — waarom? omdat voor iemand, die weet hoe jonge menschen met elkander spreken, tijddooderij onnatuurrijk, ja dwaas klinkt. Vindt men voortaan goed het Nederduitsch vlot te lezen en, waar het te pas komt de g en d als j uit te spreken, dan zal ik kunnen besluiten, regt gramatikaal te schrijven, ook daar, waar in den regel regt ongramatikaal gesproken wordt, maar het *gij* en *u* c. s. klinkt in den conversatietoon dikwijls (het *gij* bijna zonder uitzondering) zóó onaangenaam, dat ik voorshands nog niet besluiten kan mijne schrijfwijze te veranderen.

Borneo, de kapitein G. H. van Proeck, van het 11de bataillon.

Tot kapiteins:

Bij het 1ste bataillon:

de eerste luitenant-adjudant bij den kommandant der drie bataillons te Willem I. P. A. Muller, en

de eerste luitenant J. S. Westerman, van het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling op Java.

Bij het 2de bataillon:

de eerste luitenant J. L. J. H. Pel, van het garnizoens-bataillon op Banka, en

de eerste luitenant A. M. Labaar, van het garnizoens-bataillon op Palembang.

Bij het 3de bataillon, de eerste luitenant N. G. van Huffel, van het 11de bataillon.

Bij het 4de bataillon, de eerste luitenant N. H. Kornelissen, van het bataillon.

Bij het 5de bataillon:

de eerste luitenant E. F. van Bassen Jongbloet, van het garnizoens-bataillon op Palembang,

de eerste luitenant C. G. Heijligers, van het garnizoens-bataillon in de Wester-Afdeeling van Borneo, en

de eerste luitenant G. L. C. Tihon, van het 13de bataillon.

Bij het 6de bataillon:

de eerste luitenant-adjudant in de derde militaire afdeeling op Java B. Loggere,

de eerste luitenant C. Grolman van het 14de bataillon, en

de eerste luitenant H. F. van der Ree, van het garnizoens-bataillon op *Celebes*.

Bij het 7de bataillon:

de eerste luitenant-adjudant A. Struiken, van het 11de bataillon,

de eerste luitenant H. L. Veenhuijzen, van de onder-officiers-school te Meester-Cornelis,

de eerste luitenant J. H. T. Wiegand, van het garnizoens-bataillon op Celebes, en

de eerste luitenant F. J. M. Westerbaen Schmidt, van het garnizoens-bataillon in de Wester-Afdeeling van Borneo.

Bij het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling op Java, de eerste luitenant F. G. Steck, van het bataillon; — met bepaling, dat hij als zoodanig bij de opname te Benkoelen blijft gedetacheerd.

Bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de eerste luitenant J. C. Steenbergen, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Wester-Afdeeling Borneo, de eerste luitenant P. J. L. van Sternbach, van het bataillon.

Tot eerste luitenants:

Bij het 1ste bataillon:

de tweede luitenants W. J. Lindgreen en F. W. Himpe, beiden van het garnizoens bataillon ter Sumatras Westkust,

de tweede luitenant R. W. D. Thomasset, van het 8ste bataillon,

de tweede luitenant H. W. C. A. Thieme, van het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo, en de tweede luitenant C. H. A. F. Catenius, van het 4de bataillon.

Bij het 6de bataillon:

de tweede luitenants M. W. van Gorkum en M. A. E. Phaff, beiden van het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo,

de tweede luitenant J. van Krieken, van het garnizoens-bataillon ter Sumatras Westkust, en

de tweede luitenants J. H. van der Schalck en W. de Leon, beiden van het 13de bataillon.

Bij het 7de bataillon:

de tweede luitenant G. Bakker, van het 16de bataillon,

de tweede luitenants R. H. G. Ruempol en S. van Hogerlinden, beiden van het bataillon,

de tweede luitenant W. A. J. J. Kraal, van het 11de bataillon,

de tweede luitenant C. F. van Casteren, van het 10de bataillon, en

de tweede luitenant J. Riethagen, van het garnizoens-bataillon op Celebes.

Bij het 8ste bataillon:

de tweede luitenant R. F. van Rhijn, van het bataillon, en

de tweede luitenant-adjudant F. G. Meis, van het bataillon; met bepaling dat hij in de betrekking van adjudant zal continueren.

Bij het 10de bataillon, de tweede luitenant W. J. G. van Swieten.

Bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling op Java, de tweede luitenant W. J. J. Docters van Leeuwen, van het bataillon; met bepaling dat hij als gedetacheerd bij den generalen staf zal blijven gevoerd.

Bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling op Java, de tweede luitenant G. V. G. Vroom, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling op Java, de tweede luitenant A. Z. Thijsen, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de tweede luitenant J. G. Eskens, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de tweede luitenant H. G. Magnin, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Palembang, de tweede luitenant F. A. J. Périé, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Banda, de tweede luitenant L. T. Blasius, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Sumatra-Westkust, de tweede luitenant R. P. M. van Alderwereld van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Wester-Afdeeling van Borneo, de tweede luitenants D. K. H. van den Hurk en V. L. Reuter, beiden van het bataillon.

Bij het garnizoens-compagnie in de Lampong, de tweede luitenant G. A. Haentjes Dekker, van de compagnie.

Bij het corps pupillen, de tweede luitenant P. B. Bruijn van Rozenburg, van het corps; met bepaling dat hij als à la suite van zijn wapen zal blijven gevoerd.

Tot tweeden luitenant:

Bij het 1ste bataillon, de sergeant P. de Riemer, van het 10de bataillon.

TIJDELIJK GESTELD.

Op non-activiteit, de tweede luitenant der infanterie L. G. F. R. W. C. van den Berg.

OVERGEPLAATST.

Bij het corps pupillen te Gombong, de majoor W. J. A. W. Boers, van het 8ste bataillon (Kedongkebo).

Bij het 8ste bataillon te Kedongkebo, de majoor P. M. la Gordt Dillié.

Bij het 9de bataillon te Samarang, de luitenant-kolonel J. H. Crena, van het tweede bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Banka, de majoor J. B. Auffmorth, van het 8ste bataillon (Ngawie).

(*Voor het land.*) De Resident van Soerabaya, maakt bij deze bekend, dat op Dingsdag den 5den Januarij aanstaande, des voormiddags ten 10 ure, ten zijnen bureele eene publieke uitbesteding zal worden gehouden voor den dadelijken overvoer van Grissee naar Samarang van 200 koijangs zout, en zulks op de voorwaarden vermeld in de advertentie van den Directeur der Producten en Civiele magazijnen, geïnsereerd in de *Javasche Courant* van den 19den daaraanvolgende N°. 101.

Gegadigden worden verzocht, hunne inschrijvingsbilletten vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding in te dienen en daarbij in persoon dan wel bij gemagtigden tegenwoordig te zijn.

Bij afwezigheid komen hunne billetten ook in aanmerking, mits de inschrijving volgens de voorwaarden gedaan zij.

SOERABAYA, 24 *December* 1857.

De Resident voornd. Bij afwezigheid. *De Assistent Resident,* J. J. MODDERMAN.

(14)

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 29sten December.

Voor de woning van den Ritmeester Abbink te Denoijo.

Op Woensdag den 30sten December.

Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz in de Chin. kamp.

zou bij elkander behooren, zie maar de dartele uitdrukking hunner oogen, de levenslustigheid in iederen trek van hun wezen, alles zou ons doen gelooven, dat deze twee voor elkander geboren zijn, en evenwel kunnen wij onze lezers verzekeren, dat zoodra de dans geëindigd zal wezen, de gesprekken over niets anders gevoerd zullen worden, dan de warmte der zaal, de publieke vermakelijkheden en dergelijke *bal-common places*. Dat zij Adolf en Hermine zijn, zal iedere lezeres reeds begrepen hebben.

Wij geven ons over aan bespiegelingen, en menigeen heeft reeds een glimlach niet kunnen onderdrukken, dat des auteurs beschouwingen en beschrijvingen slechts tot een wijden mantel moeten dienen, om de armoede der feiten te bedekken. 't Is zoo, ik ben van mijne gewoonte afgeweken, ik heb geredeneerd over hetgeen, en over hoe mijne figuren spreken en handelen, maar heb ze zelven niet handelend opgevoerd. Daar ik evenwel van meening blijf, dat de novellist dramatisch mag — ja vaak moet zijn, al is eene novelle geen drama, zullen wij het gesprek afluisteren dat, nu het wat later geworden is, door Gustaaf en Hermine gevoerd wordt.

„Hermine, ik gaf wat, als ik dansen kon als Adolf."

„Waarom dan?"

„Je danst niet graag met me, doe je wel?"

„Ik praat liever met je.... Neem me niet kwalijk, ik noem het een compliment, aan een heer ten minste."

„Toch een compliment is het, Hermine, en niet alleen aan een heer. Conversatie toch is het heerlijkste genoegen — *à propos*, wandel je graag?"

„*C'est selon.*"

„Ik zie je zelden meer."

„Mijn getrouwde zuster is uit de stad en dus.... maar morgen ga ik misschien uit."

„En.... op de pantoffel? vindt je het niet erg vol daar?"

„Ja ik prefereer dien weg niet altijd."

„Wandel een Binnensingeltje!"

„Waarom?"

„De Singel bij de Leidschepoort is heel lief, ik wandel daar iederen dag."

„Ik zal die promenade proberen, maar als ze me niet bevalt, dan...."

„Nu dan?"

„Dan heb je het op je geweten."

„Goed Hermine, mogt maar de stoffaadje, wat het landschap te weinig riants heeft, vergoeden."

„Beeldspraak begrijp ik niet."

„Goed dat je het niet begrijpt, want het was wat pedant, maar ik wensch het alleen."

„'t Wordt me altijd onduidelijker, maar ik zal morgen wandelen, dat beloof ik je."

Ze flaneren nog geruimen tijd, en het gesprek wordt fideler, zou het duidelijker worden? Althans een der gasten tikt Adolf op den schouder: „Kijk je broer eens, hij is doodelijk." en de laatste kijkt het vertrouwelijke paartje na, en daar wij zijn satyrieken glimlach opmerken, wordt het ons klaarder dan ooit, dat deze broeders geen *rivaux* zijn.

Het bal is nog niet ten einde, als Adolf een briefje krijgt.

„Hé, van mama." snel opent hij het en vliegt naar den broeder: „Ga meê, vader is ongesteld." Zij sluipen stil weg en loopen te zamen naar huis.

„Vader is zeker erg, dat ze ons zoo halen komen," zegt Gustaaf, „wat zou het toch zijn?"

Adolf antwoordt niet, maar versnelt zijn gang. Gustaaf heeft moeite om hem bij te houden.

Daar moest wel een bondige reden zijn om de jonge lieden zoo spoedig uit het midden hunner vreugde te rukken, hetgeen een ieder, zoodra hij Mevrouw van Wal (de moeder der broeders) meer van nabij kent, geredelijk zal erkennen. Zij toch, van geboorte eene Brabandsche, was als meisje, reeds bekend als trotsch, eigenzinnig en stijfhoofdig; slechts enkelen, maar die waren dan ook zeer aan haar gehecht, gaven andere titels aan deze eigenschappen, en meenden dat zij een gepast gevoel van eigenwaarde, karakter en standvastigheid bezat. Beiden waren welligt in hun regt, immers altijd valt het moeijelijk, de grens te trekken, zoodra de deugd tot de daarop gelijkende ondeugd dreigt over te slaan. Haar beeld was indrukwekkend, zelfs schoon, maar de al te zware wenkbraauwen, de uitstekende kaakbeenderen en de breede schouders overschaaûwden al wat er liefelijks in haar wezen mogt zijn, toch stonden ze goed bij de meer dan gewone gestalte en de al te fiere houding. Ze was nog zeer jong, toen een bepaalde afkeer voor wat vrouwelijken arbeid heet, zich openbaarde, en niets deed ze liever, dan bij haar vader, die een handelaar te Antwerpen was, op kantoor te zitten. Dan werkte hare verbeelding, hoe wenschte zij haar vermogen te wagen in grootsche ondernemingen, hoe verdiepte zij zich om nieuwe handelswegen op te sporen! Toen zij dus op rijperen leeftijd gekomen was, en de moeder er dikwijls over sprak, om meer dienst van het meisje te hebben in het huishouden, was het geen wonder, dat vader meer partij trok voor de dochter, die toch bijna onmisbaar voor hem geworden was, en, hetgeen in België veel minder vreemd is dan hier, zij bleef eene plaats aan de lessenaar bekleeden. Wat er nog vrouwelijks in haar karakter had bestaan, moest grootendeels plaats maken voor iets forms, iets gedecideerds, dat vele mannen haar zouden benijd hebben.

En toch, hoewel geruimen tijd de groene lessenaar bij haar het eenige veld van hoop scheen te zijn, toch had zij nog niet de dertig jaren bereikt, of zij had, tot verwondering van geheel Antwerpen, een aanbidder gevonden,

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met de Nederlandsche schepen

GALILEI,
Kapitein T. C. H. Kok.
EQUATOR,
Kapitein J. G. Appel.
MARIA ADOLPHINA,
Kapitein A. Blom.

Alle nieuw en eerste klasse. Adres bij

De Agenten,

(874) P. KERVEL & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilende Nederlandsche schip *HONIGBIJ*, Kapt. A. M. van Marion.

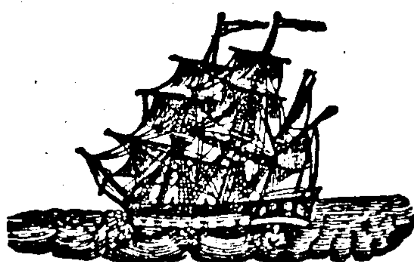
Deze bodem, voorzien van allerdoelmatigste inrigtingen, beveelt zich daardoor bijzonder aan zoowel voor familien als enkele personen.

Nadere informatien te bekomen, bij

De Agenten

(871) RUYL CRAMER & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het Nederl. Fregatschip

OSIRIS,

groot 511 lasten, gevoerd door Kapitein W. H. Cramer.

Repatrierende personen worden bijzonder op deze gunstige gelegenheid attent gemaakt, aangezien het schip van extra ruime hutten en accommodementen is voorzien, en buitendien eenen geëxamineerden docter voert. Adres bij

De Agenten,

(864) **RUYL CRAMER & CO.**

GESTEENDRUKTE

VISITEKAARTJES

OP GLACÉ CARTON.

Boomstraat Bij GEBR. GIMBERG.

(876)

IJS

Te bekomen bij

(872) KARTHAUS & MELCHERS.

KAART

Van het Tooneel van den Oorlog in Britsch-Indie. Prijs *f* 3.— rec. bij

(849) E. FUHRI & CO.

Het kantoor van den notaris Z. A. Eekhout is verplaatst naar de Kaliemaas, tusschen het postkantoor en de toko van Asschenbergh & Co.

Kantornja notaris Z. A. Eekhout soeda mengalee die sebla kantor post dan sebla tokonja toewan Asschenbergh & Co. (875)

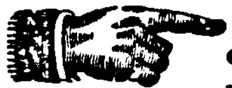
WOODBURRY & PAGE

PHOTOGRAPHISTEN VAN BATAVIA EN SAMARANG.

Hebben de eer het *Soerabayasche* publiek te berigten, dat zij met den *eersten Januarij* 1858 hunne werkplaats ook te *Soerabaya* zullen vestigen.

Samarang,
18 *December* 1857. (866)

LET WEL!

Vier wel opgevoede jongelieden, niet ontbloot van fortuin, geen ongunstig uiterlijk hebbende, en eene niet geringe betrekking in de Maatschappij bekleedende, zouden zich gaarne in den huwelijken staat begeven. Gebrek aan gelegendheid tot kennismaking doet hen den toevlugt nemen, om langs dezen tegenwoordig meer gebruikelijken weg van dit voornemen, speciaal aan de *Soerabayasche* schoonen, kennis te geven.

Hierop reflecterende, worden de belanghebbenden verzocht zich te vervoegen tot de uitgevers dezes onder Letter X N°. 11.

De diepste geheimhouding zal worden in acht genomen. (861)

STAATS-LOTERIJ.

De uitdeeling van loten voor de 234ste Staats-loterij heeft door ons, voor zoo verre de voorraad toereikende was, plaats gehad; voor deze loterij zijn geene loten meer te bekomen.

Bestellingen voor de 235ste loterij, waarvan de trekking in de laatste helft der maand Maart zal aanvangen, worden thans bij de ondergeteekenden aangenomen, en zullen er in tijds prospectussen dier loterij, wier inrigting vermoedelijk geene verandering ondergaan zal, worden verspreid en verkrijgbaar gesteld.

Zij, die ingevolge door ons verspreide prospectussen, waarin de restitutie en andere voorwaarden zijn bekend gesteld, hunne loten vooruit betalen, kunnen zich verzekerd houden dat, hoewel er moeijelijkheden bestaan om in Nederland loten te bekomen, aan hunne bestelling zal worden gevolg gegeven, en vermoedelijk in het begin der maand Maart de loten worden verzonden.

De loten, waarop in de Nederl. Staats-loterij kleine prijzen zijn gevallen, kunnen bij de ondergeteekenden tegen geldswaarde worden ingewisseld met korting van 5 pCt., onverschillig of die loten bij hen genomen zijn al dan niet.

(859) E. FUHRI & CO.

DOODKISTEN.

Verkrijgbaar bij

J. WALKOOS.

(837) *Straat Rustenburgerpad.*

ONTVANGEN.

Eene factuur ÉLÉGANTE BALJAPONNEN met stroken.

UITGESLAGEN FLUWEEL LINT voor kapsels.

(863) Bij ASSCHENBERGH & CO.

Eene in Europa vervaardigde DRAAIBANK met daarbij behoorende bijtels, stelschroeven enz., tot het snijden van verschillende draad.

Deze bank is zeer geschikt voor instrumentmakerswerken. Te bezigtigen bij

(824) E. FUHRI & CO.

WISSELS OP NEDERLAND.

(869) Bij FRASER EATON & CO.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(518) Bij SCHIMMELPENNINCK & CO.

WISSELS OP NEDERLAND.

(554) Bij RUYL CRAMER & CO.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(758) Bij B. J. VAN ECK & CO.

KANTOORBOEKEN.

Met koperen beslag, waaronder met koperen rug, naar geheel nieuwe vinding. Bij

(873) E. FUHRI & CO.

WORDT TE KOOP GEVRAAGD:

EENE GOEDE WELLUIDENDE GUITARE.

Adres bij *de Uitgevers dezer.* (857)

BESTE ENGELSCHE

MERKINKT.

à *f* 1.— Rec. het fleschje. Bij

(818) E. FUHRI & CO.

PAS UITGEPAKT BIJ F. KIEL.

GORDIJNGOED en FRAAIJE MOUSSELINE JAPONNEN met VOLANS. (854)

CORSETS A LA MINUTE.

à *f* 15.— rec. bij

(853) E. FUHRI & CO.

VERKRIJGBAAR:

Indische Zak-Almanak 1858 met een los waschboekje	*f* 2.— rec.
Almanak met dames-portret. 1858.	» 1.— »
Almanach comique. 1858. . .	» 2.— »
Almanach pour rire. 1858. . .	» 2.— »

(800) **E. FUHRI & CO.**

---

en, wat nog vreemder was, zij had zijne liefde beantwoord! Wie was dan de man, die het wagen dorst, zulk eene vrouw tot gezellinne door 't leven te kiezen? Dat hij geen Antwerpenaar wezen kon, begreep een ieder. Die man was een Nederlandsch fabrikant, iemand te goeder naam bekend, overal gezien, zoo al niet geacht, van velen een vriend, van niemand een vijand, een man, wiens voornaame streven scheen te zijn, met allen wel te wezen en ieders gevoelen tot het zijne te maken — niet groot van gestalte, gezet (meer belovend voor de toekomst) en met een vriendelijk, gezond, maar weinig sprekend gelaat. Deze twee vertoonden, als ze met elkander gearmd wandelden, eene *charade en action*, waarvan de oplossing was: „*les extremes se touchent.*"

„Kon dan zulk een man haar ideaal zijn?" Eene wedervraag moge het antwoord geven: Zou dan deze vrouw naar idealen streven of — zoo ze het deed — zouden hare idealen rozenkleurig zijn? Zou welligt juist daarom die echtgenoot de gewenschte kunnen zijn, omdat hij in vele opzigten beneden haar stond? althans de huisgenooten en intime vrienden — die alléén — konden bespeuren, dat in de belangrijkste aangelegenheden, haar raad werd ingeroepen en opgevolgd. Men veroordeele den man niet, veeleer prijze men dengenen die, met geen scherp verstand begaafd, ge voelt de hulp van een ander — zij het zelfs eene andere — noodig te hebben. Wat men dan ook op het huwelijk van den Heer en Mevrouw van Wal moge aanmerken, het was niet te ontkennen, dat hij eene verstandige keuze had gedaan.

Mevrouw van Wal was dus eigenlijk de alleenheerscheres in huis, zij had echter tegenover hem takt genoeg om haar scepter weinig te doen drukken. Ze had toch reeds vroeg bespeurd dat een werkdadig deel te nemen, in hetgeen men de affaire noemt, in Holland niet opging — en, daar ze volgzaamheid, ja, erkentelijkheid bij den goedhartigen gade vond, kreeg zij hem lief met eene liefde, zeker niet hartstogtelijker dan men van zulk eene vrouw kon verwachten, maar toch innig en standvastig. Niet weinig werd die liefde versterkt, toen het huwelijk met kinderen gezegend werd, nog meer toen het eenige dochtertje den geest gaf in de armen der zorgzame, onvermoeid wakende moeder — bij die gelegenheid toch vooral bleek het, dat hij, die meende dat in dat harnas geen leven school, ongelijk had, toen kwam het vrouwelijke in de vrouw boven, maar toen ook dwong de kalmte der gade, die toch niet immer zoo kalm — niet zelden hevig was, den echtgenoot tot bewondering — *hij* was overstelpt, *zij* steunde hem, doch de slapelooze nachten, doch de vermagerde gelaatstrekken bewezen, dat daar binnen veel strijd was gevoerd.

Nu bleven alleen de twee zoons, ons reeds bekend, over. Dat bij de opvoeding de moeder veel invloed uitoefende, spreekt van zelf, en toch scheen de oudste, toch scheen Adolf haar meer te ontwijken dan te zoeken. Bewondering kon hij voor die vrouw gevoelen, maar hij, onstuimig en fier, gelijk zij, hij krachtig van karakter gelijk zij, kon haar niet met de liefde naderen, welke hij toch zoo gaarne zijner moeder betoonen zoude. O, hij zag wel dat zijn vader onder haar stond, maar dit denkbeeld alleen was hem een gruwel, en reeds zeer jong was hij achterhoudend jegens haar en ontweek haar, omdat hij dit verkoos boven onaangename ontmoetingen.

Gustaaf daarentegen, verstandig, bedaard en berekenend, was volgzamer en, hoewel eigenlijk minder eenstemmig met haar denkende, was dit juist het gevolg, dat beiden elkander best verdragen konden. Hij zag op tegen zulk eene vrouw, hij had haar zien lijden en was enkel eerbied en bewondering — hij beminde zijne moeder hartstogtelijk, en gevoelde diep, hoeveel zijn vader aan haar verpligt was.

Mevrouw van Wal was dus bepaald het hoofd des gezins, zij besloot snel, en wat zij besloot werd snel ten uitvoer gelegd, zelfs door Adolf, want de moeder was altijd gebiedster, al deed ze niets dan verzoeken. Eene moeijelijke hinderpaal te boven te komen, was bij haar hartstogt, zij ontweek de moeijelijkheden niet, maar trad er dwars door, ja, zij verbeeldde zich somtijds dat zij door alles zou heenslaan, om een doel te bereiken, al zouden ook dierbare offers vallen, al zou haar eigen hart dreigen te bezwijken. En deze vrouw, steeds gewoon met zich zelve te rade te gaan, zelve te beslissen, zelve te handelen, deze vrouw, die althans niet ligt voor haar zoons zou erkennen hunne hulp te behoeven, had zoo eensklaps de jonge lieden tot haar doen komen! Gewis moest hiervoor eene belangrijke reden bestaan.

(*Wordt vervolgd.*)

SOERABAYA, den 28sten December 1857.

Met genoegen vernemen wij dat men op Madura, op het spoor is der daders van den gepleegden kustroof, tusschen deze plaats en Grissee, waarvan wij in ons nummer 99 van 19 dezer melding maakten.

BATAVIA. — In de *Javasche Courant* van 19 December ll is opgenomen een koninklijk besluit van 20 Augustus 1857 No. 104, behelzende de overeenkomst tusschen Nederland en Turkije, op den 24 October 1856, door de wederzijdsche gevolmagtigden te 's Gravenhage gesloten, tot regeling der voorwaarden, waarop de consulaire agenten van de Verhevene Porte in de voornaamste havens der Nederlandsche Overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten.

— In den vroegen morgen van 18 dezer, heeft een inlander, Toedong genaamd, op het erf van Mevr. D . . . op Goenong Sahari, onverwacht, zijne aldaar in dienst zijnde pleegmoeder met een klein doch zeer scherp mes, vier zware wonden aan hals, borst en arm toegebragt, tengevolge waarvan die vrouw naar het stadsverband is overgebragt. De dader is in verzekerde bewaring genomen, doch de aanleidende oorzaak zijner misdaad nog onbekend, mogelijk is zij toeteschrijven aan verstandsverbijstering, daar genoemde inlander reeds sedert lang aan koortsen is lijdende en zich daardoor in verzwakten ligchaams toestand bevindt.

— Gisteren morgen, omstreeks 9½ ure, bevond de chinees Lie Akioe, op Klenteng alhier woonachtig, te huis komende, dat zijne huis vrouw, met name Nji Ning, was uitgegaan. Toen deze kort daarop terugkeerde, bragt Lie Akioe haar, op verschillende plaatsen des ligchaams, met een mes een aantal steekwonden toe, terwijl ook eene baboe door hem gekwetst werd en zijn pleegkind, bij ongeluk, eene geringe wonde aan het been ontving.

Naar het schijnt moet jaloezij de oorzaak van het plegen dezer misdaden zijn.

De misdadiger is in hechtenis genomen en de gewonden zijn naar het stadsverband overgevoerd.

(Java Bode.)

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN
IN *OOST-INDIE.*

Ten vervolge onzer vroegere berigten, zijn wij weder in de gelegenheid gesteld omtrent de werkzaamheden van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in Oost Indie, eene en andere bijzonderheid mede te deelen.

Op Woensdag 16 December jl., des avonds, hield de Maatschappij eene gewone algemeene vergadering in een der localen van de Harmonie, waarvan het gebruik door de directie dier societeit welwillend was toegestaan.

Met genoegen vernam de vergadering dat de afgetreden Gouverneur-Generaal Mr. A. J. Duijmaer van Twist, bij schrijven van 20 Mei jl., in vleijende bewoordingen wel het hem aangeboden eere-lidmaatschappij had willen aannemen.

Tot het gewoon lidmaatschap traden toe de heeren: C. J. Westermans, G. H. Uhlenbeck, J. I. Scheue, Mr. J. de Wal Hzn., C. M. Abkoude, J. J. Theben Tervile, W. W. van Berckel Bik, Mr. W. Rappard, A. Wijnveldt, Mr. A. Loudon, J. F. Loudon, C. E. le Clercq en F. J. P. Storm van 's Gravesande.

Volgens de door den penningmeester ingediende rekening en verantwoording over het zesde maatschappelijk jaar (1856/57) hadden de ontvangsten bedragen *f* 4556,60 en de uitgaven *f* 2112.05, zoodat op 1 Julij 1857 het kassaldo *f* 2444.55 bedroeg, zijnde nagenoeg gelijk aan het voordeelig saldo op 1 Julij 1856. Van de uitgaven kwamen *f* 1100 ten laste der volks-leesbibliotheek, *f* 350 ten laste der sedert opgehevene meisjesschool en *f* 662.05 voor diverse uitgaven.

Tot herziening der rekening benoemde de vergadering overeenkomstig de wetten eene commissie van drie leden.

Verblijdend waren de mededeelingen omtrent de onlangs door de Maatschappij alhier opgerigte spaarbank, daar van af het tijdstip der opening dezer instelling, op 1 Augustus jl., tot heden 130 personen een gezamentlijk bedrag van *f* 36,909 aan bespaarde penningen hadden ingelegd.

Van het gevoerde beheer der bank zou zich eerlang eene zeer voordeelige uitkomst voor de inleggers laten verwachten. In plaats van het naar elders vertrokken lid der commissie voor de spaarbank J. Verheij, was de plaatsvervangende commissaris de heer D. Jannette Walen, als werkend commissaris opgetreden. De commissie had reeds vroeger tot haren voorzitter benoemd de heer Th. F. Schill, tot penningmeester de heer J. van Lennep, tot sekretaris de heer Verheij en tot afgevaardigde bij het bestuur der Maatschappij de heer Mr. J. Voute.

Overeenkomstig art. 9 van het reglement voor de spaarbank, werd in deze vergadering een huishoudelijk reglement voor de commissie vastgesteld.

De volks leesbiblioetheek verkeerde in voortdurenden bloei. Gedurende de maand November jl. waren aan 96 lezers 833 boekdeelen geleend.

Vóór eenigen tijd had de commissie, aan welke het beheer dezer instelling is opgedragen, een eerste supplement catalogus in het licht gegeven en tegen betaling van *f* 1 voor elk verkrijgbaar gesteld. Voor het nieuw ingetreden maatschappelijk jaar, benoemde de commissie tot haren voorzitter de heer H. M. van Dorp, tot sekretaris de heer H. Beth en tot afgevaardigde bij het bestuur der Maatschappij de heer G. J. C. Kolff.

Door de vergadering werd in overweging genomen een ingekomen voorstel, strekkende om aan jonge lieden onder de Inlanders hier ter plaatse gelegenheid te geven tot verkrijging van het noodig onderwijs in het lezen en schrijven van het Maleisch met Latijnsche karakters, in de allereerste grondbeginselen der rekenkunde, ten einde hen voor de betrekkingen van mandoor, geldophaler en diergelijken geschikt te maken, en zoodoende in eene lang gevoelde behoefte te voorzien. Wijders lag het in de bedoeling van den voorsteller, om dit onderwijs aan eenen bekwamen Inlander op te dragen. Dit voorstel, door het bestuur en de commissie tot onderzoek naar de werkzaamheden der Maatschappij ondersteund, verwierf ook den bijval der algemeene vergadering, die daarop het bestuur magtigde om voorloopig tot proefneming de noodige middelen in het werk te stellen.

Door wederkeerige toezending der gebruikte werken was de Maatschappij met het Indisch genootschap te 's Gravenhage in betrekking getreden.

Na ommekomst van het maatschappelijk jaar, traden volgens de wetten der Maatschappij, de heer Th. F. Schill, als voorzitter, de heer F. U. van Hengel, als onder-voorzitter, en de heer J. Munnich, als sekretaris, uit het bestuur. De heeren Schill en Munnich werden als zoorzitter en sekretaris herkozen en lieten zich de benoeming welgevallen. Als ondervoorzitter nam de heer Mr. J. Voute zitting in het bestuur, terwijl de heer van Hengel zijn verlangen had te kennen gegeven om wegens dringende redenen niet voor eene herkiezing in aanmerking te komen. *(Java Cour.)*

FRANKRIJK.

— Te Lyon is een rijk grondeigenaar, Dupont genaamd, gearresteerd wegens vervaardiging en uitgifte van valsche bankbiljetten van 500 fr. Men vond ten zijnen huize nog voor 500,000 fr. aan valsche biljetten, benevens al de gereedschappen, welke tot de vervaardiging dienden. Hoeveel biljetten reeds zijn uitgegeven is onbekend. Zij dragen alle hetzelfde nommer.

— In de kunstwereld is thans, volgens de *Moniteur des Connaissances utiles*, veel sprake van eene belangrijke uitvinding, die men aan eene dame, Mw. Rouvier-Pailland, verschuldigd is. Het geldt namelijk de uitvinding van het middel om ivoor tot een vloeibaren toestand te brengen en het dan te bezigen tot het maken van afdrukken van bas-reliefs en van beeldhouwwerk, op de meest uitgebreide schaal. De bewerking is zeer eenvoudig. Men laat het vloeibaar ivoor in de holten loopen, zonder eenige drukking of persing uit te oefenen; de vloeistof van zelf weder gestold zijnde, geeft met de meest mogelijke getrouwheid de indrukken van het model in den afdruk terug. Indien men onbekend is met deze nieuwe uitvinding, dan staat men stom van verbazing bij het zien van ivoren platen, basreliefs voorstellende, ter lengte van een meter en uit één stuk. Het gebeeldhouwde houtwerk van het koor in de Notre-Dame te Parijs, is op die wijs in ivoor afgegoten.

— Uit Napels schrijf men, dat de vulkanen meer en meer beginnen de aandacht tot zich te trekken. De Vesuvius was den 22sten op nieuw begonnen uit te barsten; ook de Stromboli, die zoo als men weet, reeds sedert eeuwen bestendig in beweging is, toont sedert eenigen tijd veel sterker vlammen en eindelijk schrijft men uit Catanea van 18 September., dat de Etna een buitengewoon verschijnsel vertoond had; na een langdurig onderaardsch sterk en aanhoudend gedruisch verhief zich uit den krater eene dwarrelende zuil van dikken en zwarten rook, welke den omtrek wijd en zijd met een regen van stof en steenen overgoot.

DUITSCHLAND.

— Het aantal spinnewielen in de Zwitsersche katoenspinnerijen is, volgens naauwkeurige statistische opgaven in de laaste 25 jaren, verdrievoudigd. In 1830 bedroeg het 400,000, en 1850 reeds 950,000 en tegenwoordig 1¼ millioen. De overvloed van waterkrachten in Zwitserland maakt zoowel den aanleg als het mechanisch werken der spinnerijen goedkooper dan in andere landen, alwaar de stoom de hoofddrijfkracht uitmaakt.

— In Brunswijk zal den 18den Oct. eene diamanten bruiloft gevierd worden. De bruidegom is de 90jarige op halve soldij staande officier van het Engelsch-Duitsche legioen, F. Schulze. Reeds onderscheidde hij zich als dapper soldaat in den Spaanschen oorlog onder Wellington en vocht ook bij de vernieling der Deensche vloot voor Koppenhagen. Zijne vrouw was met hunne kinderen zijne getrouwe begeleidster op al zijne veldtogten zoowel te water als te land.

— In de tabaks- en sigaren fabriek van den heer Praetorius te Berlijn worden door ééne machine 5000 stuks sigaren vervaardigd, die beter gemaakt zijn dan die, welke met de hand bewerkt worden. De machine heeft bovendien het voordeel, dat er minder tabak verloren gaat.

— De algemeene geliefkoosde en bekende komiek, Wenzel Scholz, welke dezer dagen te Weenen overleden is, werd heden begraven en een buitengewoon talrijk publiek woonde deze plegtigheid bij. Men verzekert, dat deze acteur tot

op zijn laatste oogenblik zijn luimige stemming behield; want zelfs na zijn langdurig lijden en stilzwijgen, wendde hij tot zijn geneesheer het woord en zeide: Doctor, ik wenschte toch zoo gaarne dat ik nog eens spelen kon; want het is toch al te mal, zoo maar zonder afscheid van het publiek te nemen weg te gaan.

BRITSCH INDIE.

Het laatste regiment inlandsche troepen van de presidentie Bengalen dat nog aan eed en pligt was getrouw gebleven, is thans ook aan het muiten geslagen. Te Chittagong waren drie compagnien van het 34e regiment Bengaalsche inlandsche infanterie aan het muiten en plunderen gegaan en toen het berigt daarvan te Dacca kwam, hadden twee compagnien van het 73e regiment die daar gestationeerd lagen, het voorbeeld gevolgd, dat hun nu door al de Bengaalsch inlandsche regimenten in de presidentie Bengalen was gegeven.

Het volgende uittreksel uit diverse brieven zal onzen lezers het duidelijkst inlichten omtrent de te dezer zake bekend gewordene bijzonderheden.

Chittagong 20 November 1857.

. . . . . Welligt is het u onbekend, dat de drie compagniën van het 34e regiment inlandsche infanterie die hier gedetacheerd waren ter bewaking van schatkist, gevangenis enz., en binnenkort moesten vervangen worden omdat hun tijd was verstreken, bij het Gouvernement hadden gerequestreerd om hier nog een jaar te mogen blijven. Het fiat op hun request kwam hier zaturdag den 14e dezer aan, benevens eenen brief waarin het gouvernement deszelfs tevredenheid over de diensten en den ijver van deze *getrouwe dienaren* betuigt.

Het blijkt nu dat deze getrouwe dienaren het valsche gerucht hadden vernomen, dat het brikje *Megna*, dat hier zou komen om pasmunt te brengen, twee honderd mariniers aan boord had, die hier heen werden gezonden met het doel om hunne drie compagniën te ontwapenen en af te danken. — Dientengevolge sloegen zij woensdag avond aan het muiten, plunderden de schatkist, die omstreeks 275,000 ropijën inhield, roofden de kostbaarheden uit de kerk, bevrijdden de gevangenen, lieten het kruid magazijn in de lucht springen, staken de kaserne in brand, namen uit verscheidene stallen paarden en al de olifanten die zij magtig konde worden, en trokken tegen een ure in den nacht af met al de door hen bevrijdde gevangenen en wel voorzien van kruid en lood. — Bij dit alles werd slechts één man, de cipier van wien de opstandelingen de sleutels der gevangenis afvorderden, gedood, omdat hij weerstand bood en alarm maakte, waarop hij door drie kogels tegelijk werd getroffen.

De geheele opstand ging zoo bedaard en geregeld, als ware het de wettigste zaak ter wereld, en de schrik onder de europesche en inlandsche ingezetenen was zoo groot, dat er aan geene wederstand scheen gedacht te worden. Eenigen van de europeanen vlugtten aan boord van de schepen, anderen waren in booten de rivier opgegaan, nog anderen waren buiten de stad zich in de struiken gaan verschuilen, waar zij den geheelen nacht zijn gebleven. Naar men zegt wilden de muitelingen den regter, den commissaris, den collecteur en den magistraat vermoorden, doch konden hen niet vinden.

De opstand begon ten negen ure in den avond, en omstreeks een ure in den nacht verlieten zij de stad. — Tegen het aanbreken van den dag ontmoetten zij den opzigter der zoutkeeten, de heer Bamber die in zijne bendie huiswaarts reed, wien zij de bendie met de beide paarden af namen en hem in de struiken lieten vlugten. — Zij gingen met zulk een geforceerde pas dat men veronderstelt dat zij te Tippera de schatkist willen trachten te berooven, voor wij nog den tijd kunnen gehad hebben om berigten daarheen te zenden. — Daarin echter zullen zij zich bedrogen gevonden hebben, want zoodra zij waren afgetrokken ging er eene expresse van hier naar Tippera. — De ingezetenen hier hebben nu eene burgerwacht opgerigt, en betrokken allen zonder uitzondering van top tot teen gewapend hunne posten.

Op het vernemen van de tijding van den opstand te Chittagong, waarbij gevoegd werd dat de muitelingen over Tippera naar Dacca in aantogt waren, besloot men de inlandsche troepen te dezer plaats te ontwapenen. — De mariniers en de volontairs rukten dus uit en vatten heden oochtend post voor het geldkantoor, waar de sepoijs zonder tegenspraak hunne wapens afgaven en daarop naar de kasernen aan de *Loll Bang* gingen. Daar gekomen wierpen zij zich op de batterijen en begonnen te vuren; doch de stukken waren zoo slecht gerigt dat hun schieten geen het minste kwaad deed. Hierop gingen de mariniers op hen los en dooden een en dertig opstandelingen terwijl een honderdtal ontsnapt zijn met eenige wapenen die zij nog hebben weten magtig te worden. Deze houden zich nu in de wildernis buiten de stad op, tot zij eene gelegenheid vinden om zich met die van Chittagong te vereenigen.

Het gedeelte van het 73 regiment inlandsche infanterie dat te Julpigaree is gelegerd, is weinig te vertrouwen. — Eenige Sepoys die van verlof daar waren teruggekeerd, werden gecommandeerd zich te ontkleeden, ten einde volgens de nieuwe bepaling te worden gevisiteerd. — Zij weigerden zich aan die visitatie te onderwerpen en werden gesteund door hunne kameraden, die dreigden hunne officieren te vermoorden, wanneer men dit door geweld trachtte te bewerkstelligen. — Deze zijn de getrouwen en pligtmatigen van het 73 regiment, het eenigste dat tot nu toe als zoodanig werd beschouwd.

— Volgens telegrafisch berigt was het garnisoen te Lucknow door den opperbevelhebben ontzet, en was men bezig de vrouwen en de gekwetsten naar de achterhoede te vervoeren. Men is er dus, wat de krijgsverrigtingen betreft, nog niet verder gekomen dan wat de laatst vorige tijdingen ons mededeelen. Volgens de *Englishman* zoude het verlies aan de zijde der engelschen slechts gering zijn, terwijl dat van den vijand op omstreeks 7000 man wordt geschat. Volgens hetzelfde blad zoude Sir Colin Campbell niet het voorbeeld gevolgd hebben van de Generaals Outram en Havelock, die zich eenen weg hadden willen banen door de naauwe straten der stad, waar elk huis met vijanden is opgevuld en geheel met schietgaten doorboord. — Die dappere officieren hadden hun doel bereikt, doch ten koste van zulk een aantal hunner manschappen, dat zij ten eenenmale onmagtig waren om iets meer uit te voeren, en zich verpligt zagen zich in garnizoen te houden binnen de versterkingen, waar zij sedert dien tijd altijd zijn belegerd geworden. De Generaal-en-chef daarentegen trok de stad om, door de straten der voorsteden, en bereikte aldus zijn doel terwijl hij zijne manschappen spaarde.

De Simla correspondent van de *Englishman* geeft een geheel ander verhaal van den toestand des konings van Delhi dan de *Friend of India* de vorige mail gaf, en dat de regtmatige verontwaardiging wekte van de lezers van dat blad. — Volgens de *Englishman* heeft het Gouvernement orders gegeven om den koning, en alle leden zijner familie die zouden gevangen gemaakt worden, ten naauwste te bewaken, hen niets te beloven en in geene onderhandelingen hoegenaamd met hen te treden. Ook was er eene Gouvernements notificatie gepubliceerd, waarbij de Gouverneur Generaal uitsluitend aan zich zelve voorbehield het regt van vergiffenis of lijfsgenade te schenken aan hoofden der opstandelingen of aan de leden hunner familie.

De *Poona Observer* meldt dat de mobile colonne van Nagpore te Jubbelpore was teruggekomen, na een hevig gevecht met de rebellen. De cavallerie, die den vijand in de regter flank aantastte, terwijl de infanterie van de te genovergestelde zijde op hen aanviel, joegen hen in de grootste wanorde op de vlugt met achterlating van twee stukken en zestig dooden. — De overigen omstreeks 2000 man sterk, ontsnapten en werden niet vervolgd door de engelschen die slechts 200 man sterk waren. — De Luitenant Clark voerde het bevel over de cavallerie en velde met eigen hand drie van de vijanden; — een officier, Jenkins, sneuvelde, en negen krijgsgevangenen werden gemaakt waarvan vijf werden gehangen.

— Wij vernemen dat brieven van de insurgenten zijn onderschept geworden, waaruit blijkt dat Koorsing met het Dinapore regiment van Banda is vertrokken, in het voorbijgaan Kepash had geplunderd, en daarna verder was getogen tot Mowda. Een regiment infanterie is over de Pumna getrokken bij Chillatorul Ghat en een regiment cavallerie bij Calpee. Het 7e. en 8e. regt. infanterie houden zich nog te Banda op, even als die van Nagode. De Nawab van Banda heeft hen geen duit betaald, doch de te Nagode behaalde buit hebben de opstandelingen onderling verdeeld. — Punhersing, neef van Golabsing te Lohore in Bundlekund is met eene groote magt te Chowbeypore, twaalf mijlen van Cawnpore, aangekomen en werd Chowbeypore als de voorname verzamelplaats aangewezen.

— De koning van Delhi heeft zijne vroegere hoofdstad nog niet verlaten, doch men verwacht dagelijks hem naar Lahore te zien transporteren onder het geleide van het 52e. regiment Europesche infanterie, waarbij men eenige Goorkhas als lijfwacht wil voegen, omdat men vreest dat, indien den Europeschen soldaten te veel gelegenheid wordt gegeven, dezen wel eens de lust konde bekruipen, om hunne wraakzucht op den ouden man te koelen.

De overblijvende zoon, de beide neven en de verraderlijke europesche sergeant van het 28e regiment zijn nog niet teregtgesteld. Men gelooft dat dit wordt uitgesteld om zooveel mogelijk nieuws uit hen te krijgen. Er loopt een gerucht dat het Nusseree bataillon en eenige europesche vrijwilligers nit Scharumpore zijn uitgetrokken om eene bende insurgenten met vijf stukken te attaqueren. — De uitslag was geheel naar wensch, en de stukken werden door de Engelschen vermeesterd. Het veroverde geschut werd daarop aan het Nusseree bataillon overgelaten, dat het onder deszelfs bescherming zoude houden, toen de opstandelingen hen plotseling weder aanvielen. De inlanders die bij dit dappere corps stonden, werden toen bang, vlugtten in de struiken, en lieten de pas overwonnene stukken weder aan de opstandelingen over. — Sommigen zeggen dat deze daarop werden terug gezonden, anderen zeggen weder dat zij bij het Nusseree Bataillon zijn gebleven, omdat dat anders te veel verzwakt zou geweest zijn.

Volgens een brief van den 6 November van Delhi sterven de europesche soldaten daar bij massas zoo ten gevolge van wonden als van andere oorzaken. — Sedert den val van Delhi, is het te Simla weder vrolijk; picnicks en bals zijn aan de orde van den dag, en de beroemde actrice, Mevrouw Deacle, heeft eene voorstelling geännonceerd ten behoeve van het Lawrence gesticht.

EGIJPTE.

Te Suez wordt een militair hospitaal opgerigt onder de leiding van Doctor Fraser en zijn reeds een groot deel der vereischte benoodigdheden daar ter plaatse aangebragt.

Het werk aan de woestijn spoorweg gaat niet zoo goed vooruit als in den beginne. — Said Pacha schijnt het niet naar zijne verwachting te hebben gevonden en onttrekt thans zijne medewerking aan de uitvoering van het plan; en ten zij hij daartoe behoorlijk worde aangezet, zal het nog eenige maanden duren eer wij die werken voleindigd zien.

De doorreize door de woestijn is echter reeds veel vergemakkelijkt, daar de afstand die nog in de oude wagens moet worden afgelegd, tot op vijf en twintig Engelsche mijlen is verminderd. — De passagiers behoeven zich te Suez ook met meer zoo vreesselijk te overhaasten, dewijl de bagage en ladings artikelen thans ettelijke uren vooruit worden gezonden en vijftien vans, in stede van zoo als vreger slechts vijf tegelijk vertrekken, en de vrachtwagens inhalen dáár waar de spoorweg begint.

Er schijnt in Engeland geen plan te bestaan om vooreerst weder troepen via Suez naar Indie te zenden.

JAPAN.

— Ten vervolge onzer mededeelingen, nopens de laatstelijk van Japan ontvangen berigten, voorkomende in ons nommer van den 12den December ll. No. 99, zijn wij in de gelegenheid, mededeeling te doen van de, den 16den October 1857, tusschen de Japansche en Nederlandsche gevolmagtigden overeengekomene additionele artikelen, op het, den 30sten Januarij 1857 gesloten tractaat tusschen Nederland en Japan.

Art. 1. In de havens van Nagasaky en Hakodate zal van nu af handel worden toegelaten.

Te Hakodate zal de handel begonnen worden tien maanden na dagteekening dezer.

Art. 2. Tonnegelden berekend à sp. m. 0 5 (vijf maas) of *f* 080 (tachtig centen) Nederlandsch courant per ton, zullen betaald worden binnen twee dagen na aankomst.

Voor schepen van minder dan een honderd en vijftig tonnen grootte, wordt sp. m. 0,1 (een maas) of 0,16 (zestien cents Nederlandsch courant per ton bepaald.

Oorlogschepen betalen geen tonnegelden, maar wel loodsgelden en loon voor boegseer vaartuigen.

Indien te Nagasaky eenmaal tonnegelden betaald zijn en de schepen van daar dadelijk naar Hakodate vertrekken, behoeven de tonnegelden niet andermaal betaald te worden.

Tot dat einde, zal te Nagasaky eene kwitantie voor betaalde tonnegelden worden gesteld op het manifest.

En omgekeerd evenzoo bij vertrek van Hakodate naar Nagasaky.

Eene vreemde haven aangedaan hebbende, moeten op nieuw een manifest ingediend en tonnegelden voldaan worden, wanneer nieuwe artikelen worden aangebragt.

Indien men vaartuigen huurt, om te lossen of te laden of te boegseren, zoo zal men koelies nemen, die als zoodanig geregistreerd zijn.

Men zal geene koelies aannemen, die niet voorzien zijn van een bewijs van registratie.

Art. 3. Handelschepen, die geen handel drijven, maar langer dan twee etmalen in eene haven blijven, betalen tonnegeld.

Handelsschepen, die om herstellingen te doen, uit nood enz., binnenloopen zonder handel te drijven en niet overschepen, betalen geen tonnegelden.

Indien voor de herstelling ontscheepte lading mogt verkocht worden, moeten tonnegelden voldaan worden.

Art. 4. Binnen achten-veertig uren, na de aankomst van een handelschip te Nagasaky, zullen door den hoogsten Nederlandschen ambtenaar te Decima, den naam van het schip en van den gezagvoerder worden opgegeven, vergezeld van het manifest en de tonnemaat van het schip, en zulks op straffe voor den gezagvoerder bepaald bij artikel twee-en-twintig.

Te Hakodate zal zulks geschieden door den gezagvoerder binnen een etmaal.

Te Nagasaky kan dadelijk gelost worden gedurende den dag; maar te Hakodate moet gelost worden, nadat het manifest is aangeboden en in tegenwoordigheid van daartoe bestemde Japansche ambtenaren.

Indien eene plaats voor de visitatie der in- of uitgevoerd wordende goederen mogt opgerigt worden, ook te Nagasaky, zal daarover onderhandeld worden, en zullen de te nemen maatregelen even zoo worden bepaald.

Art. 5. Het getal der handelschepen is onbeperkt.

Geene beperking van den handel tot eene zekere geldsom heeft plaats.

Indien aangevoerde goederen door de Japanners niet gekocht worden of er gebrek bestaat aan retouren, zoo blijven die onverkocht.

Indien de aangevoerde goederen gekocht worden, maar er gebrek aan retouren bestaat, zoo zal betaald worden, met vreemde gouden en zilveren munten, wanneer die bij de geldkamer in meerdere of mindere hoeveelheid voorhanden zijn.

Art. 6. Van de opbrengst van alle bij openbare veiling of ook onder de hand verkochte handelswaren, zal een regt van 35 pCt. geheven worden.

Maar deze heffing is niet van toepassing ten aanzien van de goederen, die aan de geldkamer worden afgestaan. Regten op de in-, uit- en doorvoer zullen van tijd tot tijd bij onderhandeling worden vastgesteld.

Tot zoo lang geldt de tegenwoordige heffing.

Art. 7. Na bezigtiging der koopwaren worden de veilingen bij de geldkamer gehouden, die de koopsommen ontvangt en bewaart, ten ware in betaling goederen van de koopers ontvangen zijn.

Indien de koopers, die bij de openbare veilingen gekocht hebben in gebreke blijven, om de koopsom te betalen, zoo zal die door de geldkamer vergoed worden.

Alhoewel de koopsom van onder de hand verkochte goederen niet betaald wordt, owrdt die door de geldkamer niet vergoed.

De Nederlandsche kooplieden zullen zoodanige openbare veilingen, zoo dikwijls zij zulks goedvinden, kunnen doen houden, zonder beperking tot een zeker getal van kooplieden, die daarbij worden toegelaten.

Art. 8. Wanneer eenige goederen in veiling gebragt maar onverkocht zijn en deze te Decima bewaard worden, om nader te worden geveild, zoo zal telkens gehandeld worden, volgens het voorgaande artikel.

Ook kunnen zij onder de hand verkocht worden.

Maar alle door de japanners onder de hand gekochte artikelen moeten bij de geldmaker met klinkende munt betaald worden.

Daarvoor mogen door de Japansche koopers niet regtstreeksche retouren gegeven worden.

Indien, door tusschenkomst van den hoogsten Nederlandschen ambtenaar te Decima, aan de geldkamer eene lijst wordt ingediend van onder de hand aan Japanners verkochte goederen, met opgaaf der koopsommen, zoo zullen die goederen aan de koopers worden afgeleverd op vertoon van een bewijs van betaling bij de geldkamer.

Art. 9 Niet enkel de bepaalde leveranciers, maar alle kooplieden mogen te Decima komen, om te onderhandelen over koop en verkoop van goederen. Te Hakodate zal

daarvoor eene plaats (handelsbeurs of bazaar) bestemd worden.

Art. 10. Indien de Japansche kooplieden goederen onder de hand gekocht hebben, en dezen door den Nederlandschen koopman zijn afgeleverd voordat de koopsom bij de geldkamer betaald is, en daarover moeijelijkheden ontstaan, wanneer de goederen verduisterd of de kooper gevlugt mogt zijn, of ook indien de aanbesteding van leveranciers moeijelijkheden te weeg brengt, zoo zal die zoo veel mogelijk onderzocht worden.

Maar de geldkamer zal voor de schade niet aansprakelijk zijn.

Na de aflevering en ontvangst van goederen kan niet meer geklaagd worden over de kwaliteit, het gewigt en de maat der gekochte of verkochte goederen.

Art. 11. Indien een Nederlander van de Japanners goederen koopt, zal door hem betaald worden met papieren geld, door de geldkamer uit te geven.

Dit papieren geld zal door de geldkamer aan de Japansche bouders dadelijk voldaan worden met Japansche munt.

Alle onkosten van Decima, het loon van boegseervaartuigen, enz. zullen met gelden bij de geldkamer in bewaring voldaan worden

Art. 12. De Nederlanders kunnen ook met vreemde gouden en zilveren munten betalen.

Indien van de Japansche zijde verlangd wordt, om vreemde gouden en zilveren munten te ontvangen, zal daarover onderhandeld worden met de Nederlanders.

Alle vreemde gouden en zilveren munten moeten evenwel alleen aan de geldkamer worden afgedragen.

De zilveren Spaansche mat of pilaarmat wordt gerekend tegen de waarde van *f* 2,50 (twee gulden vijftig cents).

De zilveren Mexikaansche dollar tegen de waarde van *f* 2.55 (*twee gulden vijf-en-vijftig cents*).

Art. 13. Oorlogsbehoeften in het algemeen, zullen aan het Japansche gouvernement, maar niet aan de kooplieden mogen worden geleverd.

Indien onder voor de eerste maal in Japan aangebragte goederen zich artikelen bevinden mogten, die men in Japan wil verbieden aan de kooplieden te leveren, zoo zal daarover officieel onderhandeld worden.

Art. 14. De invoer van opium in Japan is verboden.

Art. 15. Goud en zilver mogen niet door de Nederlanders gekocht worden. Maar zulks is niet toepasselijk op vergulde zaken, noch op bewerkt goud en zilver.

Japansche munten mogen niet uitgevoerd worden.

Indien er nog andere artikelen mogten zijn, waarvan de uitvoer niet kan worden toegestaan, zoo zal daarover telkens officieel onderhandeld en beslist worden.

Art. 16. Rijst, gerst, tarwe, daitz, schootzoe, steenkolen, papier-mino en papier-bandsi, boekwerken, kaarten, koperwerk, zullen alleen door de geldkamer geleverd worden.

Maar op voor eigen gebruik van levernaciers of in de stad gekochte artikelen is deze beperking van geene toepassing.

Boeken en kaarten, die zonder verlof van de Japansche regering gedrukt of geschreven zijn, of verkocht worden, mogen niet worden uitgevoerd.

Art. 17. Koper, sabels en toebehooren, samats nisiti (zekere zijden stof), wapenrustingen, vuurwapenen, boogen met toebehooren, paardentuigen en verdere wapentuigen, mogen door de kooplieden niet geleverd worden.

Maar bij de aanbesteding van aan de Japansche regering te leveren goederen, zal kunnen worden overeengekomen, om die tot gedeeltelijke betaling te doen strekken.

Indien er meerdere verboden artikelen mogten zijn, zal na officiele onderhandeling, daarmede even zoo gehandeld worden.

Art. 18. Al de door Japanners verkocht wordende goederen worden geleverd, tegen telkens overeen te komen prijzen, en niet tegen vastgestelde prijzen.

Bij mislukking van den oogst, zal de Japansche regering tijdelijk den uitvoer van eenig voedingsmiddel kunnen verbieden.

Ook zal de uitvoer van was en papier tijdelijk kunnen verboden worden, na eene ondervonden ramp.

Art. 19. Gedurende het verblijf der handelsschepen te Hakodate, zullen alle scheepspapieren aan het gouvernement aldaar in bewaring worden gegeven.

Te Nagasaky worden ze in bewaring gegeven aan den hoogsten Nederlandschen ambtenaar te Decima.

In beide havens zullen Japansche wachtvaartuigen nabij de koopvaardijschepen geplaatst worden, om tegen sluikhandel te waken.

Het getal dezer vaartuigen kan naar omstandigheden vermeerderd of verminderd worden.

Door de Nederlanders wordt daarvoor niets betaald.

Art. 20. Omdat men voor het lossen en laden vaartuigen onder 's hands huurt, zoo zullen de goederen, die daarbij verloren mogten geraken, niet door de geldkamer vergoed worden. Maar van de Japansche zijde zal die zaak zooveel mogelijk onderzocht worden.

Art. 21. Indien bij de aankomst van eenig handelsschip een valsch manifest mogt worden ingediend, zoo zal de hoogste Nederlandsche ambtenaar die zaak onderzoeken, en aan den gezagvoerder opleggen de betaling eener boete, ter waarde van 500 (vijf honderd) zilveren dollars aan de geldkamer.

Art. 22. Indien bij aankomst te Hakodate binnen een etmaal geen manifest is ingediend, zoo zal de gezagvoerder aan de geldkamer eene boete betalen van (50 vijftig) zilveren dollars voor iederen dag verzuim; doch zal deze boete in geen geval meer dan 200 (twee honderd) zilveren dollars beloopen.

Indien te Hokadate gelost wordt vóór dat het manifest is ingediend, zullen de geloste goederen verbeurd verklaard worden en de gezagvoerder zal eene boete van 500 (vijf honderd) zilveren dollars moeten betalen.

Art. 23. Zoowel tusschen eigene lands- als met vreemde handelsschepen, die in de haven gelegen zijn, zal geene overscheping van iets dat tot de lading behoort, mogen plaats hebben, dan na verkregen toestemming van het gouvernement. en in tegenwoordigheid van daartoe gestelde Japansche ambtenaren.

Zonder die toestemming zal de overgescheepte lading verbeurd verklaard worden aan de geldkamer.

Art. 24. Indien sluikhandel mogt gedreven worden in de opengestelde havens, zullen de Japansche sluikhandelaars volgens de Japansche wet gestraft worden.

De Nederlandsche sluikhandelaar zal onderworpen zijn aan de verbeurdverklaring van de ter sluik in- of uitgevoerde en wettig achterhaalde goederen.

Wanneer langs de Japansche kusten, in de niet voor handel opengestelde plaatsen sluikhandel gedreven wordt, zal het vaartuig en de lading verbeurd verklaard worden.

Hierover zal de hoogste Nederlandsche ambtenaar, die in Japan verblijf houdt, na onderzoek, geene zwarigheid maken.

Art. 25. Geen Japanner mag aan boord van een Nederlandsch schip verblijven, zonder waarschuwing van het Gouvernement.

Indien een Japanner zich uit eigene beweging of zonder toestemming aan boord van een Nederlandsch schip begeeft, sal hij opgevat en aan de Japansche ambtenaren worden overgeleverd.

Art. 26. De hoogste Nederlandsche ambtenaar te Decima zal geen Nederlandsch handelschip laten vertrekken, vóór dat de afrekening is afgeloopen.

Te Hakodate mogen de door de Nederlanders ingekochte goederen niet alle ingeladen worden, voordat zij geheel betaald dan wel goederen daarvoor afgeleverd zijn.

Art. 27. De goederen, die door de landpoort van Decima ter sluik (in verschil met den pasbrief) in- of uitgevoerd worden en wettiglijk achterhaald zijn, zullen verbeurd verklaard worden.

Art. 28. Goederen voor eigen gebruik door een Nederlander aan een Japanner geschonken, zullen alleen op een pasbrief, door den hoogsten Nederlandschen ambtenaar te Decima te verleenen, uit de poort mogen gebragt worden.

Art. 29. Bij aankomst van schepen van eenige natie, welke reeds een tractaat met Japan gesloten heeft, zal een vrij persoonlijk verkeer tusschen de Nederlanders en de opvarenden van zoodanige schepen plaats hebben, zoo wel aan boord der schepen als te Decima.

Hiermede zal gewacht worden tot dat het, door een onderzoek van den wachtofficier, zal gebleken zijn, tot welke natie de schepen behooren.

Art. 30. De Nederlanders zullen zich zonder daartoe te zijn uitgenoodigd, niet begeven binnen batterijen, gouvernements gebouwen en verdere van eene poort voorziene plaatsen of huizen.

Tempels, thee- of rusthuizen enz. zijn hiervan uitgezonderd.

Het verbod van dit artikel is niet van toepassing, wanneer de hoogste Nederlandsche ambtenaar, in Japan verblijf houdende, zich naar het gouvernement wenscht te begeven, ter behandeling van dienstzaken.

Art. 31. Voor verteeringen in rust- of theehuizen en in tempels en voor hetgeen men in de winkels voor eigengebruik koopt en voor het vaarloon, zal betaald worden met papieren geld, door de geldkamer uit te geven.

Art. 32. De grenzen der wandelingen voor de Nederlanders te Nagasakij worden op bijgevoegde kaart aangewezen.

Te Hakodate is die grens bepaald op vijf Japansche mijlen. Indien een Nederlander deze grenzen, zonder toestemming van het gouvernement, overschreden heeft, zal hij, op de waarschuwing van daar aanwezigen, terugkeeren.

Indien hij zoodanige waarschuwing niet mogt aannemen, zal hij, zonder aanzien van persoon, opgevat en aan den hoogsten Nederlandschen ambtenaar overgeleverd worden.

Art. 33. De Nederlanders hebben vrijheid tot uitoefening van hunne eigene of de christelijke godsdienst, binnen hunne gebouwen en binnen de voor hen bestemde begraafplaatsen.

Art. 34. Brieven van de Nederlandsche regering aan die van Japan gezonden, zullen door den hoogsten Nederlandschen ambtenaar te Decima aan den gouverneur van Nagasaky of bij ontstentenis van dezen, aan den hoogsten aldaar aanwezigen Japanschen ambtenaar worden overgegeven, om door dezen te worden doorgezonden.

Omgekeerd zullen brieven der Japansche regering aan die van Nederland, door den gouverneur van Nagasaky, aan den hoogsten Nederlandschen ambtenaar te Decima worden overgegeven, om door dezen te worden doorgezonden.

Eigenhandige brieven van Z. M. den koning der Nederlanden aan Z. M. den keizer van Japan, of van Z. M. den keizer van Japan aan Z. M. den koning der Nederlanden, zullen op gelijke wijze overhandigd worden.

Art. 35. Indien Nederlanders de Japansche taal of andere Japansche wetenschappen en kunsten verlangen te leeren, zoo zullen, op aanzoek van den hoogsten Nederlandschen ambtenaar te Decima, door het Japansch gouvernement onderwijzers daarvoor uitgekozen en gezonden worden, om des daags te Decima onderrigt te geven.

Art. 36. Indien er tusschen de aangekomen vreemdelingen geschillen of oneenigheden mogten ontstaan, zullen die worden beslecht buiten bemoeijenis van het Japansch gouvernement.

Art. 37. Indien zulks het geval mogt zijn tusschen Nederlanders en Japanners, of tusschen hen vechtpartijen, verwonding, diefstal of brandstichting mogten plaats hebben, zoo zal die zaak door wederzijdsche ambtenaren behandeld en zoo mogelijk geschikt worden.

En dergelijke voorvallen op zich zelven zullen de onderlinge vriendschap tusschen de beide staten niet kunnen verbreken.

Art. 38. Alle zaken zullen van Nederlandschen kant, bij ontstentenis van den hoogsten Nederlandschen ambtenaar te Decima, worden behandeld door den onmiddelijk in rang op hem volgenden Nederlandschen ambtenaar.

Art. 39. Alle regten, welke aan andere vreemde natien mogten zijn of worden verleend, zullen almede dadelijk ook tot Nederland worden uitgestrekt.

De plaatselijke reglementen zullen overigens gevolgd worden.

Art. 40. De bepalingen van het tractaat, welke bij deze niet veranderd zijn, en alle overige in deze niet opgenoemde bepalingen blijven op den bestaanden voet.

Te Hakodate zullen de zaken nagenoeg op dezelfde wijze behandeld worden als bij deze artikelen is voorzien.

Indien voor eenige bepalingen of onderwerpen eene verandering of wijziging noodzakelijk mogt blijken te zijn, zoo zal die na onderhandeling vastgesteld worden.

De bovenstaande artikelen zullen beschouwd worden een deel uit te maken van het bovengenoemde tractaat tusschen Nederland en Japan, van 30 Januarij 1856, en daaraan zal dezelfde kracht worden toegekend als of zij van woord tot woord daarin waren opgenomen.

Deze additionele artikelen zullen onderworpen zijn aan de ratificatie van Z. M. den keizer van Japan en van Z. M. den koning der Nederlanden, en de acten van ratificatie, ingerigt volgens het bepaalde bij art. 28 van het tractaat, zullen worden uitgewisseld te Nagasaky binnen een jaar na dagteekening dezer.

De sluiting van bovenstaande artikelen heeft den Japanschen handelsstand verrast.

De gewone koopers bij de kambangveiling trokken zich in het oog loopend terug, in de verwachting, van de markt van Nagasaky spoedig van buitenlandsche handelswaren overvoerd te zullen zien, waarin men werd versterkt door de aankomst van het, voor eigen rekening naar Japan vertrokken, Nederl. schip *Henriette en Cornelia.*

Bijna alle artikelen zijn zeer in prijs gedaald, ofschoon die nog wel eenige rekening zullen geven.

Bindrotting en koffij (dit laatste een in Japan nog weinig bekend artikel) heeft niemand tot eenen redelijken prijs durven aanslaan.

(Jav. Courant.)

LAND-MAIL BERIGTEN.

Laatstleden Zaturdag bragt het stoomschip *Palembang* alhier de brieven en nieuwsbladen aan, per Landmail uit Europa den 10den November verzonden.

Wij ontleenen daaraan, aanvankelijk het navolgende.

De Overland-post, loopende tot den 10den September, is den 28sten October in Nederland aangekomen.

De weêrsgesteldheid kenmerkt zich door eene zoelheid, die in dit gevorderde saisoen vreemd kan genoemd worden. Het weder is daarbij fraai en aangenaam. De gezondheidstoestand is niet veranderd; de koortsen blijven heerschen, doch zij zijn onschadelijk, zelf is de sterfte op vele plaatsen minder dan anders.

Onze rivieren vertoonen een buitengewoon lagen waterstand, waardoor de binnenlandsche vaart aanmerkelijk wordt belemmerd. Een ontzagchelijk getal rivierschepen kunnen door de ondiepte onze grenzen niet bereiken en moeten op den Boven-Rijn of de Maas een hoogeren waterstand, afwachten.

— De vrijgesproken Javaansche zeelieden zijn (met uitzondering van 1 (Setro, die, nog ziek zijnde, in het gemeente ziekenhuis te Rotterdam verpleegd wordt), dezer dagen op drie rijks schepen, de *Soemb̈ing*, *Cachelot* en *Makassar* ingedeeld en daarmede den 1sten November naar hun vaderland op reis gegaan. De Haagsche dame, de barones de Salis, die zich wel ietwat overdreven voor hen interesseerde, heeft voor ieder eene koffer laten maken, voorzien van hun naam en het nommer dat ieder in het proces gehad heeft. Deze koffers zijn behoorlijk met kleedingstukken, drie van ieder stuk, alsmede van schrijfgereedschap, spiegel enz. enz. voorzien. Hun overhaast vertrek heeft veroorzaakt dat zij niet in bezit der koffers konden worden gesteld. De barones zal ze nu, naar men zegt nazenden.

— H. M. de koningin-moeder is den 2den dezer in de residentie teruggekeerd.

— Ook de hertog van Saxen-Weimar, die geruimen tijd in het buitenland vertoefde, bevindt zich thans weder in de residentie.

— De prins van Oranje is den 6den met het stoomschip *Groningen*, te Vlissingen aangekomen en onmiddelijk naar 's Hage doorgereisd.

— Den 1sten November zijn van de reede van Vlissingen naar O. I. vertrokken Zr. Ms. brik *Cachelot*, kommandant de kapt.-luit. Siedenburg; de stoomschroefschoener *Soembing*, komm. de luit. ter zee 1ste kl. Kroeff, en de schoenerbrik *Macassar*, komm. de luit. ter zee 1ste kl. Vos; met die schepen is eene waarde van *f* 2,400,000 in specie voor de Indische regering verzonden en op deze schepen zijn, zoo als boven gezegd is, ingedeeld 17 der Maleijers van de *Twenthe.*

— Uit Alexandrië deelt men het volgende schrijven mede dd. 6 October. „Den 30sten September liep van stapel, op de scheepstimmerwerf der Nijlsleepstoomboot-maatschappij, eene stoomboot voor genoemde maatschappij aldaar, opgezet en afgetimmerd door Hollandsche werklieden."

— Een sprekend bewijs van weelde, zag men dezer dagen in het magazijn van gouden en zilveren werken, enz. van den heer J. M. Lucardie, te Rotterdam, waar ter verzending naar Indie gereed stond een compleet thee-servies, uit blad, suikerpot, melkkan, koppen, schotels en lepels bestaande, van massief goud, met nog twee massief gouden vazen, alles van eene enorme waarde. Het fabriekaat is bij uitnemendheid schoon en het drijfwerk meesterlijk uitgevoerd. Het is een werk dat der Rotterdamsche industrie in het algemeen en den maker in het bijzonder eer aandoet. Het is een bewijs te meer, dat men ook zelfs voor de kostbaarste voorwerpen niet naar het buitenland behoeft te gaan om keurig werk te bekomen. Twee kolossale zilveren schenkbladen met fraai gedreven randen, maken dit tot eene schoone, zeer rijke leverantie. Z. M. de koning heeft den heer Lucardie de eer aangedaan het kostbaar servies en de vazen te bezigtigen, waartoe zij op het paleis waren ontpakt. Wij vernemen dat Z. M. over dit keurige werk den fabrikant HD. bijzondere te-

vredenheid heeft doen betuigen. Gelijk men weet is een en ander bestemd voor een geschenk aan den vierden zoon van den keizer van Solo.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Twee kwestien beheerschen op dit oogenblik alle overige, vooreerst de aftreding van het geheele Belgische ministerie en ten tweede, de overbrenging der zaak van de Duitsche hertogdommen in den bondsdag te Frankfort.

De aanleiding tot eerstgemelde gebeurtenis moet gezocht worden in den uitslag van de verkiezingen voor de gemeenteraden, die bijna overal in een liberalen zin is uitgevallen en die thans, na het voorgevallene met het wetsontwerp op de openbare liefdadigheid, een staatkundig karakter hadden gekregen. Zoodra de ministers dit hun voornemen hadden kenbaar gemaakt, heeft de koning den burgemeester van Brussel, den heer Brouckère en een der hoofden van de liberale partij bij zich ontboden, ten einde hem met de zamenstelling van een ministerie te belasten. Volgens hetgeen daaromtrent tot dusverre is bekend geworden, had de koning den heer de Brouckère opgedragen om te beproeven, of men met een half liberaal ministerie niet de maand Junij zou kunnen bereiken, om tot na de verkiezingen voor de kamers, eene algeheele ontbinding van het kabinet te ontwijken. Het schijnt echter dat de heer de Brouckère daar geene kans toe zag, omdat de onvoorwaardelijke aftreding van het tegenwoordig bewind door de liberale partij wordt geëischt, zoodat geen ministerie op de ondersteuning van die partij zal kunnen rekenen, voor aan die voorwaarde voldaan is. De heer de Brouckère heeft dan ook afgezien van den last tot zamenstelling van een nieuw ministerie. Een zeer invloedrijk lid van de linkerzijde, naar men zegt, de heer Rogier, is daarop door den koning ontboden.

Zoo als op dit oogenblik de staat van zaken is, schijnt voor de bestaande crisis slechts éene ontknooping denkbaar te wezen, namelijk de optreding van een geheel nieuw ministerie. Men verwacht te gelijk met de optreding van dit nieuwe kabinet het koninklijk besluit tot ontbinding van de kamers en nieuwe verkiezingen. De clericale partij, die een beroep op het land vreest, verklaart zich ten stelligste tegen dezen maatregel.

Nopens het vraagstuk der Duitsch-Deensche Hertogdommen, verneemt men het volgende. Vooreerst is door de ridderschap van het Hertogdom Lauenburg eene memorie bij den bondsdag ingediend, waarbij verzocht wordt bescherming en handhaving der door de grondwet en verdragen aan haar toegekende regten. Daarop volgde gemeenschappelijk van de gezanten van Oostenrijk en Pruissen eene uitvoerige mededeeling over de zonder eenig gevolg geblevene onderhandelingen met de Deensche regering, nopens de betrekkingen der Hertogdommen Holstein en Lauenburg, daarbij verklarende, dat hunne respective regeringen zich niet voor bevoegd hielden, deze aangelegenheid in een zoo onbestemden toestand te laten, weshalve zij het noodig hadden geacht, haar voor den bondsdag te brengen, opdat deze daarover beraadslage en een besluit neme. Hierop werd door de vergadering besloten, deze aangelegenheid aan een nader te benoemen bijzonder commité te renvoyeren, om daarover rapport uit te brengen. Van de zijde van den Hanoverschen gezant volgde nu mede eene op deze Hertogdommen betrekking hebbende verklaring, gepaard gaande met het voorstel: 1o. de uit de bondsregten en verhandelingen van 1851 en 1852, voortspruitende verpligtingen der Deensche regering, alsmede, in hoeverre deze laatste hieraan voldaan of niet voldaan heeft, aan een commité ten onderzoek op te dragen; 2o. ingeval het echter hieruit mogt blijken, dat aan de wezenlijke verpligtingen niet is voldaan, de Deensche regering uit te noodigen, hieraan nog te voldoen, gepaard met de kennisgeving dat de bondsvergadering zich genoodzaakt zoude zien de door de Deensche regering in de Hertogdommen ingevoerde veranderingen, als strijdig met het bondsregt, voor deze Hertogdommen evenzeer als voor den Duitschen bond, als niet verbindend te verklaren, ingeval voorzeide regering de op haar rustende verpligtingen niet binnen een te bepalen termijn, mogt vervullen. Dit voorstel zal mede naar een in de eerstvolgende zitting te benoemen commité, tot het uitbrengen van rapport worden verwezen.

Naar men verneemt hebben reeds een aantal Duitsche regeringen, per telegraaf, hare volkomene goedkeuring te kennen gegeven, over de nadrukkelijke wijze, waarop de Holstein-Lauenburgsche aangelegenheid voor de bondsvergadering gebragt, en dadelijk door dat ligchaam behandeld is. Dit berigt schijnt ook te Kopenhagen niet weinig indruk gemaakt te hebben, want onmiddelijk nadat het aldaar per telegraaf was medegedeeld, werd door den staatsraad eene geheime zitting gehouden, die door den koning en ook door den prins tronopvolger werd bijgewoond. Na het einde dier zitting werden telegrafische dépêches naar onderscheidene rigtingen afgezonden.

Het overige Europesch nieuws is, van een staatkundig standpunt beschouwd, van minder belang. Wij stippen daaronder in de eerste plaats aan het overlijden van den generaal Cavaignac, een sterfgeval, dat niet alleen door geheel Frankrijk, maar door gansch Europa met deelneming werd vernomen. De generaal overleed op het onverwachts op zijne buitenplaats in het depart, de la Sarthe, op den 28 October. Ieder, van welke politieke partij ook, erkent, dat een eerlijk moedig man van het aardsch tooneel verdwenen is, en zijn naam zal, vooral in dezen tijd, waarin politieke karakterloosheid alles behalve tot de zeldzaamheden behoort, overal met eerbied genoemd worden.— Al verder valt uit Frankrijk te vermelden, dat de finantieele toestand dezes lands, blijkens een rapport des ministers van finantien, in zeer gunstigen toestand verkeert, welke nog verbeterd zal worden door het keizerlijk besluit, om in plaats van 80,000, slechts 40,000 miliciens onder de wapens te roepen. In het voorbijgaan zij hier aangestipt, dat ook Oostenrijk en Rusland eene aanzienlijke reductie bij hunne legers invoeren. De Fransche wetg. vergadering komt op 5 Jan. bijeen.

Niets bijzonders uit Engeland. Alles wordt daar op dit oogenblik door de Indische aangelegenheden en de nog voortdurende geldcrisis geabsorbeerd.

Het nieuwe Spaansche ministerie is zamengesteld als volgt; Martinez de la Rosa, voor buitenl. zaken en koloniën; Casans, juistitie; Mon, finantien; Bustillos, marine; Bermudez de Castro, binnenl. zaken; Salaverria, handel en nijverheid; Armero, oorlog en voorzitter van den ministerraad. Meest alle leden van het nieuwe kabinet zijn mannen, die reeds eene rol op het politieke tooneel hebben vervuld, en zich daarbij als voorstanders van conservative begrippen doen kennen, zoodat bij de zamenstelling van het bewind, de zaak der orde en Spanje's behoefte aan rust en bestendigheid geenszins uit het oog verloren zijn. Ook voor de zaak der constitutionele volksvrijheid ziet men een waarborg in de keuze der nieuwe ministers van binnen- en buitenlandsche zaken, de heeren Martinez de la Rosa en Bermudez de Castro. Het kabinet bevat ook een gematigd lid van de progressisten-partij, althans indien de nieuwe minister van openbare werken, de heer Salaverria, dezelfde is, die onder het bewind van den maarschalk O'Donnell eenigen tijd minister van finantien is geweest. Deze en andere bijzonderheden zullen nader moeten blijken.

Intusschen is de bevolking van Madrid maar half tevreden over het nieuwe bewind, omdat men het kleurloos vindt.

De Sardinische regering heeft de wetgevende vergadering ontbonden, nieuwe verkiezingen tegen 14 dezer uitgeschreven en de opening der nieuwe vertegenwoordiging bepaald op 18 December.

Het algemeen resultaat der verkiezingen in Zwiterland voor den nationalen raad is thans bekend. Voor niet minder dan vijf zesde behoort dit ligchaam, ten gevolge dier verkiezingen, tot de liberale partij van alle nuancen. De kleine minderheid behoort tot de conservative en ultramontaansche partij. Het kanton Freiburg heeft van die minderheid het grootste getal leden gekozen.

In Hessen-Darmstadt is dezer dagen door de eerste kamer besloten, de regering uit te noodigen, eene wet voor te dragen, ten einde het veelvuldig afleggen van eeden bij de regtspleging te beperken en tevens aan den eed weder een meer bepaald godsdienstig karakter te geven. Op den zijdelings te kennen gegeven wensch, dat alsdan misschien met een ook de uit de revolutie afstammende jury kon verdwijnen, gaf de regering ten antwoord, dat zij tot dit laatste niet dacht mede te werken. — Uit Kassel wordt gemeld, dat de commissie uit de Stenden, belast met de voorstellen der regering ter zake de wijziging der grondwet, nogmaals zal voorstellen, bij de vroeger reeds door de Stenden uitgesproken weigering, om op voorgestelde wijze tot die wijziging mede te werken, te volharden.

De koning van Pruissen neemt steeds in beterschap toe. Met betrekking tot het optreden van den prins van Pruissen als regent wordt nog opgemerkt, dat het geval van zoodanige tijdelijke vervanging niet was voorzien in de Pruissische grondwet, zoodat men ten deze heeft moeten terugkomen op het vorstenregt en het voormaals gevolgd gebruik. Ook doet men hierbij uitkomen, dat de bepaling der grondwet rakende de onschendbaarheid van den persoon des konings, niet van toepassing op zijn tegenwoordigen plaatsvervanger kan wezen.

Aan het reeds ten vorigen jare door de Zweedsche regering ingediende voorstel tot uitbreiding der godsdienstige vrijheid, is een nog erger lot te beurt gevallen dan velen verwacht hadden. Het is namelijk door drie van de bestaande vier standen in het koningrijk verworpen, en wel door den stand der ridderschap, der geestelijkheid en der boeren. Alleen de stand der burgers heeft het regeringsvoorstel aangenomen. De discussien, die daarover gevoerd werden, waren, gelijk trouwens te verwachten was, zeer levendig. De geestelijken in Zweden hebben voor dat de beslissing genomen is, bijeenkomsten gehouden in bijna alle provincien, ten einde hun gevoelen over de voordragt aan den dag te leggen. De uitslag daarvan was te voorzien. De meerderheid heeft zich in elk dier bijeenkomsten tegen de meerdere godsdienstige vrijheid verklaard, doch in éene provincie, en wel in Schonen, heeft zich toch het opmerkelijke feit voorgedaan, dat de minderheid voor de afschaffing der verbanningstraf, die de wet bedreigt tegen allen die de heerschende (Luthersche) godsdienst verlaten, aanzienlijk was, hebbende er zich 177 tegen het behoud der straf verklaard en 280 er voor.

De zaak der Donau-Vorstendommen is weinig vooruitgegaan. De Parijsche conferentie zal weldra over het lot dier landen hebben te beslissen. Veel wordt geredekaveld over de vraag, of Frankrijk en Rusland hunne unionistische ideën al of niet hebben laten varen. Zooveel is zeker, dat het conservative Pruissen, welks stem tot dusverre naar verkiezing de meerderheid naar deze of gene zijde deed overslaan, die ideën bijna, zoo niet reeds voor goed, heeft vaarwel gezegd. Hierbij komt nog, dat Turkije, zoo als men zich zal herinneren, op nieuw eene verandering van ministerie heeft zien beleven, ten gevolge waarvan de volgeling van lord Redcliffe, Reschid pacha, die onlangs gevallen was, weer als groot-vizier aan het hoofd van het kabinet geplaatst is; een man, die door zijne bekwaamheden ontegenzeggelijk beter in staat is den storm te bezweren dan zijn voorganger; want dat de vereeniging der Vorstendommen voor Turkije in zekeren zin eene ramp zou zijn, is aan geen twijfel onderhevig; maar ook daarin ligt juist de erkenning van hare wenschelijkheid, uit het oogpunt van den algemeenen vooruitgang en beschaving opgesloten. Zoo als de zaken thans staan, heeft het voorstel tot de bloote administrative vereeniging der Vorstendommen, oorspronkelijk van lord Clarendon uitgegaan, de meeste kans van aangenomen te worden.

De algemeene finantieele crisis heeft zich sedert ons vorig nommer niet verbeterd. De schok is zoo als wij reeds gezegd hebben, oorspronkelijk van de Vereenigde Staten uitgegaan, en de Europesche markt volgde de bewegingen, die zich aan gene zijde van den Oceaan openbaarde. De herstelling moest dus ook van gindsche zijde komen. Werkelijk scheen die ook te zullen aanvangen, want voor eenige dagen luidden de berigten in vele opzigten gunstiger en was de spanning minder groot geworden, nadat reeds vooraf alle banken te New-York en Boston, met uitzondering van eene, hare betalingen hadden gestaakt. Die eenigzins gunstiger gesteldheid kan als een gevolg werden aangemerkt van een besluit van verre weg de meeste banken, om ter bevordering van het algemeen belang, de handen in een te slaan, en de hervatting van de betalingen in specie later gelijkelijk te beginnen, en de ondersteuning der wetgevende vergaderingen middelerwijl in te roepen, terwijl de handelstand haar inderdaad gunstig was. Doch er had spoedig daarna weêr eene reactie plaats, en er ontstonden op nieuw talrijke faillissementen, oodat op dit oogenblik de staat van zaken aldaar nog ongunstiger is dan bij het afzenden onzer vorige overland editie.

Natuurlijk dat in deze gesteldheid, de vraag naar edel metaal in Amerika nog levendiger is geworden. De Engelsche bank heeft zich ten gevolge daarvan, voor eenige dagen dan ook genoodzaakt gezien het disconto op nieuw met een percent te verhoogen, zoodat het thans reeds 6 percent heeft bereikt, eene hoogte, waartoe het in de crisis van 1847 nog niet was geklommen.

LAATSTE BERIGTEN.

Het bestuur der bank van Frankrijk heeft den 6den November eene bijeenkomst gehouden, doch tot eene verhooging van het disconto is dien dag nog niet besloten. Men verzekert echter, dat het disconto op 81/2 pCt. zal worden verhoogd.

De *Patrie* meldt wijders, dat de regering, gehoor gevende aan de wenschen, door onderscheidene kamers van koophandel geuit, bevolen heeft, dat een onderzoek zal worden ingesteld betrekkelijk de wijzigingen, die gebragt kunnen worden in de wet van 1807, regelende het bedrag van den volgens de wet veroorloofden intrest.

De *Times* verklaart zich voor de tijdelijke uitgifte van niet te converteren biljetten in Indie, tot welken maatregel zal besloten worden. Het blad verwerpt elke tusschenkomst der regering in de alhier heerschende geldcrisis; het raadt de bank aan, om het disconteren van geld aan de uitvoerders van goud te beperken.

De *Van der Bildt* naar Havre bestemd, heeft te Cowes berigten aangebragt uit New-York van 24 October. Te Washington waren eindelijk tijdingen ontvangen van kolonel Alexander, die de naar Utah bestemde troepen kommandeert. Hij meldt dat hij den 620 mijlen langen weg in den voorgeschreven tijd heeft afgelegd en dat de gezondheidstoestand zijner troepen niets te wenschen overlaat. Gelijktijdig was te Washington het berigt ontvangen, waarvoor echter niet werd ingestaan, dat de Mormonen aan de troepen den toegang tot Utah wilden weigeren en dat Brigham Young verklaard had, liever de stad en de prairien in brand te steken dan zich aan de eischen der regering te onderwerpen.

— Den 22sten werd eene meeting gehouden der directeuren en aandeelhouders van de New-York en Erie spoorwegmaatschappij, om door middel van inschrijvingen, de maatschappij uit hare finantieele ongelegenheden te redden. Er werd voor Dl. 800,000 geteekend en eene commissie benoemd, welke verdere bijdragen zal inzamelen. Aan den anderen kant hadden verscheidene der grootste New-Yorksch huizen zich bereid verklaard consignatien in tarwe en meel uit het westen in ontvangst te nemen en alle kosten aan vracht enz. tot New-York te betalen, om de verzending van broodstoffen uit het binnenland tot aan de kust mogelijk te doen zijn. Alle deze stappen bewijzen duidelijk genoeg, dat de nood een hoogen graad bereikt moet hebben, en wie verdere bewijzen wenscht, behoeft slechts het eerste het beste Amerikaansche blad ter hand te nemen. Zij zijn opgevuld met treurige tafereelen van de finantieele en commercieele verlegenheid in den lande. De crisis duurt voort en sedert den 20sten is het wantrouwen weder even groot als voor de algemeene staking der betalingen in specie van de banken. Geen enkel blad durft eene spoedige verbetering voorspellen. Sedert 1 Augustus waren ongeveer 900 faillissementen met een bedrag van 90 millioen dollars aangekondigd. Uit alle groote steden komen klagten over het gebrek aan werk. Een geheel heir van werklieden is broodeloos. Hoe men deze voor den hongersnood behoeden zal, is eene vraag die thans slechts door menschenvrienden en inrigtingen van weldadigheid beantwoord kan worden. Volgens *de Express* zijn tot nu toe te New-York, Philadelphia en de andere groote steden in het Oosten en Westen 43,228 werklieden ontslagen.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 7 *November*.

De stand van zaken op de hoofd-*geld*-markten van Europa heeft zich sedert onze laatste nog niet verbeterd; integendeel zijn de berigten van Londen verre van gunstig, en schijnt de bank van Engeland zich genoodzaakt te zien tot nog meer beperkende maatregelen, als: het verhoogen van disconto op 9% en het weigeren van 3 maands papier. Wat onzen eigenen financielen toestand betreft, zoo bewijst zich thans op nieuw de bekende soliditeit onzer plaats en mogen wij vertrouwen dat dezelve de alom heerschende crisis ook nu weder ongeschokt zal doorstaan. Het disconto bij de bank is op 6 pCt. verhoogd. De laatste berigten van Amerika, ofschoon vooafgegaan door vrij gunstige tijdingen, zijn weder verre van bemoedigend, en het is dus niet te verwonderen dat de handel ook hier nog steeds in eenen zeer gedrukten toestand blijft verkeeren.

AMSTERDAM, 7 *November*.

Koffij deelt voortdurend in den algemeenen stilstand des handels, waardoor de laatste 14 dagen weder niet de minste stof tot eenige belangrijke mededeeling opleverden; en wat de positie van het artikel betreft zoo zouden wij ons aan het in onze vorige gemelde kunnen gedragen. Steeds dezelfde terughoudenheid der koopers en het op hoop leven der houders, hetwelk hen weerhoudt tot eene verlaging af te geven, waardoor quasi de waarde onveranderd blijft.

Suiker *Ruwe*. De eenige verkoop van *Java* Suiker sedert ons vorige berigt was die van 506 kranj. per *Rotterdam*, factuur No. 12 tot ƒ 38 3/4 van boord, hetgeen eene nieuwe verlaging daarstelt op de afdoeningen, bij het vertrek der vorige mail gemeld; doch daar dit reeds eenige dagen geleden is, zoo kan dit bij de voortdurende daling niet meer als de waarde der markt beschouwd worden; zijnde integendeel de kooplust zoo dagelijks afnemende dat de

waarde van den dag niet is aan te geven, Eenige partijen worden dan ook thans vergeefs aangeboden, zonder koopers te vinden.

Java **Thee.** Hoewel de omgang in dit artikel ook niet van aanbelang was, is de stemming echter vast en de prijzen gesouteneerd op het in de laatste veiling bereikte standpunt. Bij kleine partijjes werd zelfs voor enkele merken eenig avans betaald.

Rijst. De stemming is sedert onze laatste eer nog lusteloozer. De vraag voor *ongepelde* zoowel als *gepelde* soorten bleef zeer beperkt en de eenige afdoening uit de ecrste hand, welke sedert tot stand kwam, bestaande uit 14100 bn. *Bassein*, aangebragt per *Sea-Serpent*, tot *f* 6 5/8 toont op nieuw eene verlagiug aan. De prijzen van *gepeld* bleven onveranderd.

In **Specerijen** ging niets om als eene kleine hoeveelheid Noot No 1 tot iets beneden veilings-prijs De vraag is gering en de stemming flaauw; 40 matten *Zanzibor* NAGELEN zijn in veiling tot 26 c. verkocht.

Java **Tabak.** Behalve de vroeger vermelde partijen van 474 pak DMVO, 582 pak EB. en 303 pak GV, welke bij inschrijving zijn toegewezen, werden gedurende de laatste 14 dagen nog verkocht: 269 pak *Malang* AS, per *Cornelia*, bij inschrijving, en 930 pak merk DMVO, op gelijke wijze. De voorraad alhier bedroeg op 1 dezer 8597 pakken.

Huiden. De omzettingen in *Oost-Indische* soorten bepalen zich tot 560 stuks *Buffel* per *Stad Utrecht* en 1160 stuks *dito, Nieuw Holland*, welke uit de hand werden afgedaan en 2517 stuks *Runder* 369 stuks *Buffel*, welke door de N. H. M. bij inschrijving werden verkocht. Beide partijen werden voor uitvoer genomen en bedongen naar omstandigheden vrij goede prijzen.

Banca **Tin** onderging sedert onze vorige zeer belangrijke fluctuatien. Nadat de prijzen tot op *f* 71 waren teruggeloopen, trok het artikel meer attentie en namen de verkoopers eene vastere houding aan. Te vergeefs bood men hoogere prijzen, tot dat de biedingen op *f* 75 geklommen waren, tot welken prijs een paar honderd blokken verhandeld werden; terwijl sedert voor 100 blokken *f* 76 betaald is.

Indigo blijft in zeer goede stemming en geniet sedert de vorige week meer vraag voor uitvoer; zijnde ca. 60 kn. *Java* tot volle prijzen daarvoor genomen. Per *Nieuw Holland* zijn 353 ktjs. *Java* voor particulieren aangebragt.

Cochenille onveranderd en zonder omgang.

Salpeter. In *Oost-Indische* is niets omgegaan. 425 bn. *Chili* zijn tot geheimen prijs afgedaan.

Was. 300 kn. *Japansche* zijn tot geheimen prijs afgedaan.

Arak. 46 leggers per *Beijenkorf*, kapt. Vogelenzang, werden heden afgedaan tot geheimen prijs; men gist tot *f* 200 of daaromtrent.

Zeetijdingen.

Brouwershaven.

Aangekomen.

26 Oct. *Madura*, Draijer, van Padang; *Hero*, Stafford, van New-York. — 27 Oct. *Twee Anthony's*, Jones, van Akyab. — 31 *Delfthaven*, Cooper, van Callao. — 2 Nov. *Western Star*, Hammond, van Rangoon.

Vertrokken.

1 Nov. *Louise Princes der Nederl.* Florijn, naar Batavia.

Helvoetsluit.

Aangekomen.

28 Oct. *Maracaibo*, Gijsberts, van Savanilla; *Roland*, Reichl, van Baltimore. — 31 Oct. *Leila*, Galt, van dito. — 2 Nov. *Jan van Galen*, de Boer, van Batavia.

Vertrokken.

24 Oct. *Snip*, Strijbos, naar Havana. — 25 Oct. *Karel August*, Huizer, naar Kaap de G. Hoop. — 28 Oct. *Whampoa*, v. d. Hoff, naar Batavia. — 1 Nov. *Maria Catharina*, de Bos, naar Gothenburg om voor de Kaap de G. Hoop te laden. — 2 *Krimpenerwaard*, Speenhoff, naar Llanelly om voor Soerabaya te laden. — 3 Nov. *Corn. Mathilda*, Snoeij, naar Newport om voor Point de Galle te laden.

Itstein und Wetcher, Bosso, naar Newyork; *Elizabeth Catharina*, Lovsen, naar Rio Grando (via Newcastle en Cadix).

Zeilklaar.

Witte C. de With, Kruijmel, naar Melbourne; *John. G. Coster*, Hamlin, naar New-Orleans; *Speculant*, vau Wagtendonk, naar Fernambucq.

Texel.

Aangekomen.

26 Oct. *Santa Rosa*, Buykes, v. Curacao. — 27 Oct. *Walvisch*, Schut, v. Samarang. — 28 Oct. *Louisa Wilhelmina*, v. Kampen, v. Banjoewangie l. v. Suriname; *Rabenhaupt*, Rühl, v. Tjilatjap; *Sea Serpent*, Nunn, v. Bassein. — 30 Oct. *Augusta*, Law, v. Porto Plata. — 31 Oct. *Beatrice*, Almquist, v. Bessein.

Vertrokken.

24 Oct. Zr. Ms. instr.-brik *Zeehond* kapt.-luit. van Vreeland, n. Konstantinopel; *Mentor*, Duinker, n. Batavia; *Koophandel*, de Boer n. dito; *Zeevaart*, Biesthorst, n. dito; *Diligence*, Smit, n. dito; *Commissaris des Konings van der Heim*, Hoogenstraten, n. Soerabaya; *Harem*, de Boer, n. Suriname; *Amerika*, Zeeman, n. Swansea. — 28 Oct. *Nyverheid*, Mulder, n. Newcastle; *Gezusters*, Visser, n. dito; *Junn.* Chevalier, n. Sunderland. — 2 Nov. *Stad Assen*, Haverbult, n. Batavia; *Elisabeth Johanna*, Stapert, n. Suriname; *Stad Haarlem*, Brandt, n. dito; *Komeet*, Dekker, n. Curaçao. — 3 Nov. *Stientje Roemeling*, Bruins, n. Bahia. — 5 Nov. *Herculus*, Detering, n. Glasgow. — 7 Nov. *Cuba Packet*, Harken, n. Havana; *Maria Agnes*, ten Brink, n. Cardiff.

Zeilklaar.

Nicot, Amesz, n. Batavia en Soerabaya; *Anna Paulowna*, Bek, n. dito, Samarang en dito; *Zeeploeg*, Kramer, n. Cheribon; *Elisabeth & Jacoba*, Lucas, n. Macasser (via Batavia); *Anna*, Shill, n. Suriname.

Vlissingen.

Aangekomen.

6 Nov. Z. M. stoomschip *Groningen*, kapt.-luit. Wolterbeek, v. Cadix.

Vertrokken.

1 Nov. Z. M. stoomschip *Soembing*, luit. 1ste kl. Kroeff. n. Oost-Indie; Z. M. brik *Macassar*, luit. 1ste kl. Vos. n. dito; Z. M. brik *Cachelot*, kapt.-luit. Siedenburg, n. dito.

Aangekomen Passagiers.

Van Batavia:

Per *Walvisch*, kapt. Schut: de heer H. D. Potter, resident van Samarang, echtg. en 4 kinderen; de jonge heer W. Andreas; mej. W. van Hugo.

Per *Louise Wilhelmina*, kapt. van Campen: de jonge heeren K. en C. Polak.

Van Curaçao:

Per *Santa Rosa*, kapt. Buinkes: de 2de luit. ter zee G. C. Kooyker, de heer D. Cohen, echtg. en kind en de jonge jufvr. J. Mesquita.

Per *Louisa Wilhelmina*, kapt. van Campen: de heeren E. C. L. M. ten Katen van Loo en echtgen; de gepens. offic. van gez. Kleyle, echtg. en 2 kind; Kerke en Keler.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia:

Per *Mentor*, kapt. Duinker: Kapt. van den Berg, komm. van 100 man troepen; 1ste luit. Häfeli, offic. v. gez. Langeveld, de veearts Roberton en mej. van den Berg.

Pe *Diligence*. kapt. Smit: Mevr. de wed. Hanly, geb. Ponsin, mevr. de wed. Eylers, mej. Dommers en Pousin.

Per *Commissaris des Konings van der Heim*, kapt. van Hoogenstraten: de heeren J. J. C. Franken, G. Schlegel, mevr. J. M. Sloot, geb. Brouwer en vier kinderen mevr. C. Hamsen, mejufv. E. Oriiusen H. H. van Venne.

CORRESPONDENTIE.

Het *Soer. N.- en Adv. blad* van Woensdag ll. No. 103 bevat, onder No. 1336, eene advertentie van S. M. Polak, waarin hij ons beschuldigt van „*vuigen laster*" in de vermelding van den *Oostpost* No. 101, „dat de javanen Awal en Jalidin bij vonnis van den landraad alhier zijn veroordeeld, om aan S. M. P. . . ., wonende te Kedirie, te betalen de som van *f*1500, ter zake van door Awal, onder solidairen borgtogt van Jalidin, van P. . . ., gekochte praauwen, met bijbetaling van renten à *twee ten honderd per* DAG, gerekend van af den 1sten October 1857, blijkens te Kedirie notarieel gelegaliseerde acceptatie."

Tot onze regtvaardiging, tegen over het publiek, op wiens achting wij prijs stellen, en tevens omdat ook wij „ *de drukpers*" als sterk werkender middel beschouwen, boven dat van „ *den weg van regten*' laten wij hieronder woordelijk volgen het condemnatum van het vonnis gewezen in den landraad alhier, op Dingsdag den 20sten October ll., waaruit men kan beoordeelen, in hoeverre wij in het *minst* de *zuivere waarheid* hebben te kort gedaan.

Het luidt als volgt:

Condemneert de gedaagden Awal en Jalidin om aan den eischer S. M. Polak te voldoen de som van *Een Duizend Vijf Honderd Gulden Recepissen* ter zake van door gedaagde Awal onder solidairen borgtogt van Jalidin van den eischer gekochte praauwen, met bijbetaling der renten à 2 p. c. per dag, gerekend van af den 1 October 1857, blijkens acceptatie door den wd. Notaris van Kedirie gelegaliseerd.

Condemneert de gedaagden in de kosten van den processe bedragende thans *f* 95,84.

Aldus gedaan gevonnisd en uitgesproken op heden den 20sten October 1857.

De Redactie.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
December	23	Nederlandsch	Arij Scheffer.	J. G. Kunst.	Pasoeroean.
„	—	„	Margaretha Simonetha.	F. J. Hoffman.	Bataaia.
„	—	Nederl. Ind.	Kiem Tian Hoat.	Gou Bingkiat.	Samarang.
„	—	Fransch	Baron Hamelin.	E. A. Hamelin.	Batavia.
„	25	Nederl. Ind.	St. Padang.	B. J. Schipper.	Makasser.
„	—	Nederlandsch	Galilei.	T. C. H. Kock.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Zein.	Sech Mohamat bin Awab Balachbal.	Banjarmassing.
„	23	„ „	St. Palembang.	H. J. Roseboom.	Batavia.
„	—	Nederlandsch	Dina.	J. L. de Haart.	„
„	27	Nederl. Ind.	Faidul Mobarak.	Hamdja Noordien.	Amsij.
„	—	„ „	Stp. Lengan Lamongan.	Th. Deighton.	Samarang.
„	28	Nederlandsch	Equator.	J. G. Appel.	Batavia.
„	—	„	Maria Adolfina.	A. Blom.	„
„	—	„	St. Jan.	G. G. Lion.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar*
December	25	Nederl, Ind,	Hing Hoan,	Kie Agoos Aleewie.	Grissee.
„	—	„ „	Krabbe.	Mardam.	Toeban.
„	—	„ „	Sie Brekat.	Sech Abdulla.	Sumanap.
„	—	„ „	Arij Scheffer.	J. G, Kunst,	Nederland.
„	—	Nederlandsche	Poospa.	Tan Tik-I,	Balie (Beleling).

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsch	Generaal de Steurs.	F. Fokkens.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
Zweedsch	Victor.	H. A. Prehn.	Zweden.	„ „ „ „
„	Carlsbad.	Fahreus.	„	„ „ „ „
„	Willem de Clercq.	P. Ouwehand.	„	„ „ „ „
Engelsch	Agincourt.	Pashley.	China.	„ „ „ „
„	Prinses Amalia.	v. Rhijn van Alkemade.	Nederland.	„ „ „ „
Amerik.	Norman.	S. Swett.	Onbepaald.	„ „ „ „
Fransch	Baron Hamelin.	E. Hamelin.	Frankrijk.	„ „ „ „
Nederland	Margaretha Simonetta.	F. Hoffman.	Nederland.	„ „ „ „
„	Dina.	De Haan.	„	„ „ „ „
Nederlandsch	Louise Maria.	Tjebbes.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Stad Leijden.	Van der Worm.	„	„ „ „
„	Paulina.	Post.	„	„ „ „
Hanoversch	Amicia.	Arinds.	Falmoerth.	Mathieu & Co.
Nederlandsch	Johanna Maria.	Overgaauw.	Nederland.	Ruyl Cramer & Co.
Amerik.	Yankee Ranjer.	H. Stohmann.	„	„ „ „ „
Nederlandsch	Gezina.	P. Burggraaff.	„	„ „ „ „
„	Pieter Schoenmaker.	Van Varelen.	„	„ „ „ „
„	Osiris.	W. H. Cramer.	Amsterdam.	„ „ „ „
„	Honingbij.	H. A. van Marion.	Nederland.	„ „ „ „
„	Maria Elise.	M. van der Putte.	„	P. Kervel & Co.
„	Antoinette.	J. M. de Winter.	„	B. J. Van Eck & Co.
„	Koning Willem III.	Zeijlstra.	„	„ „ „ „ „
„	Henriette.	J. M. van der Veen.	„	„ „ „ „ „

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, de heeren Donleben, Eerdmans en echtg., Tietke, Timmerman, Blommenstein en echtg., Z. M. troepen en bannelingen. — Met de Ned. Ind. bark *Zein*, Twee inls. militairen. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Palembang*, de heeren C. Sandenberg Matthiessen en fam. A. J. Anemaet, van Haften, Meijer, en Mevr. Bern. — Met de Ned Ind. brik *Dina*, de heer Nachman. — Met de Ned. Ind. schip *Faidul Mobarak*, 15 Chinezen en 4 Arabieren. — Met de Ned. Ind. stoomschip *Langin Lemongan*, de heeren Mac Gillavrij en fam. Brown, Stewart, Jufvr. Renter Z. M. troepaen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Suriname; Samarang, Admiraal van Kinsbergen en Madura; de schepen Yankee Ranger, Louisa Maria, Djoedool Moebarak, Victor, Princes Amalia, Stad Leijden, Gezina, Norman, Al Oosmanie, Osiris, Fathool Moebarak, Galeili, Honigbij en Faldul Moebarak; de stoomschepen Soerabaija, Padang, Palembang en Langin Lamongan; de barken Fatal Maän, Saijan Maskoor, Goansien, Stad Zierikzee, Fathal Kair, Baltimore, Djoedoel Karim, Antoinette, Koning Willem III, Willem de Clercq, Bacht Mastora, Agincourt, Pieter Schoenmaker, Maria Elise, Henriette, Johanna Maria, Abool Hair, Jeannette, Nieuwland, Carlsbad, Fatal Karim, Salma, Majjmoon, Pauline, Hok sing, Naim Balgijer, Fathool Joesoer, Margaretha Simonetta, Kiem Tiang Hoat, Baron Hamelin, Zien en Dina; de brik Amisia; de schoeners Egmond, Kiem Ingsoen, Hoseeng, Moostarie, Masschoer, Fearnot, Hiatlie, Tjila tjap, Ardjoeno, Ardjoeno, Saparoea en Venus; de kotters Riengit, Tedok.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

14 Dec. Het Nederl. Ind. schip *Gertruda*, gezagv. J. M. Sobels, van Batavia den 18 November; De Nederl. Ind. kotter *Noorsasie*, gezagv. Alim, van Grissee den 10 December.

19 Dec. De Nederl. Ind. schoener *Almashoor*, gezagv. Pa Sleman, van Riouw den 24 November; De Nederl. Ind. schoener *Mansoor*, gezagv. Sagiet, van Seerabaya den 16 December.

VERTROKKEN.

16 Dec. De Nederl. Ind. schoener *Mifrejool Moelook*, gezagv. Braie, naar Bezoekie, passagier de Regent van Bezoekie; De Nederl. Ind. kotter *Klara*, gezagv. Landroes, naar Banjoewangie.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Sumanap, Sophia, Almashoor, Mansoor; de bark Atiat Rachman; het schip Gertrude; de kotter Noorsasie.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 24sten tot en met den 26sten December 1857.

AANVOER.

Van Samarang per de Ned. Ind. bark *Kiem Tiang Goat*, gezagv. Goei Binkiat, agent Gezagvoerder.

28800 bossen bind rotting, 12850 stuks maloekoe matten, 2 stellen kendagas, en eenige goederen bestemd voor Banjermassing, Order.

UITVOER.

Naar Nederland per het Nederl. schip *Ary Scheffer* gezagv. J. G. Kunst.

90 picols rotting, $9395^{65}/_{100}$ picols suiker, 1229 stuks buffel en runder huiden, N. H. M.; 1 kist manilla sigaren, Ruyl Cramer & Co.

Naar Balie per de Nederl. Ind. schoener *Poospa*, gezagv. Tan Tik-je.

2 kisten adr. rood katoen, McMillan Marten & Co; 2 kisten binnares amfioen, 1 kist gedr. katoen, Fraser Eaton & Co.

Naar Nederland per het Nederl. schip *Generaal de Steurs*, gezagv. F. Fokkens.

$7945^{42}/_{100}$ picols suiker, 125 picols sapanhout, 75 picols rotting, 699 picols koffij, 15 picols sapanhout, 850 picols kurkuma, $367^{59}/_{100}$ picols tabak, P. Kervel & Co; 2000 picols koe- en buffelhuiden, 131 picols schapen vellen, Major Matzen & Co; 1000 picols kurkuma, 1000 stuks koehuiden, Schimmelpenninck & Co; 1 kist schilpad kort wd. 81 katjes, 1 zak notenmuskaat wd. 88 katjes, Nasth; 1 kist sigaren, Gebr. van Delden en 480 picols kurkuma, Mc Millan Marten & Co.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol. Nominaal.

KOFFIJ per picol

RIJST (CARGA) per kotjang *f* 140 à *f* 150.—

Id. (WITTE) „ „ *f* 160 à *f* 170.—

KOEHUIDEN per 100 st.

ARAK per legger *f* 100.—

OLIE (KLAPPER).

OLIE (KATJANG).

KADJANG MATTEN.

ROTTING *f* 9 à *f* 9½.—

WISSELKOERS 107 à 108 %

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Donderdag den 31sten December 1857, des avonds ten half zeven ure.

Ds. H. H. SCHIFF.

Godsdienstige sluiting des jaars.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.